

AMSTERDAM

Lekstraat 63, 1079 EM
Tel. +31 20 301 29 50
Fax +31 20 301 29 60
E-mail: info@veilinghuisaag.com
Website: www.veilinghuisaag.com

GENÈVE

Rue du Rhône 59-I
CH-1204
Tel. +41 22 310 33 32
Fax +41 22 312 02 03

JAKARTA

Jl. Pasuruan no. 9
10310
Tel. +62 21 315 86 36
Fax +62 21 398 99 533

SINGAPORE

30 Bideford Road #03-02
Thong Sia Building, 229922
Tel. +65 67 372 130
Fax +65 67 371 859

OLD MASTERS TO MODERNISTS

503

Amsterdam

Veiling: maandag 18 juni 2018, 14 uur

Kijkdagen: vrijdag 15 t/m zondag 17 juni, 10 - 17 uur

Restaurator Joanna Hofft zal tijdens de kijkdagen aanwezig zijn om u te informeren over de conditie van de aangeboden werken.

Eventuele gebreken of restauraties van de aangeboden lots staan niet beschreven.
Voor meer informatie over de staat van een object adviseren wij u het conditierapport op te vragen.

U wordt verzocht binnen vijf dagen na de veilingdag de aangekochte lots af te halen.
Na vijf dagen is dit slechts mogelijk op afspraak (zie veilingvoorwaarden).

VOLGRECHT

Het Volgrecht is met ingang van 1 april 2006 ingevoerd en geldt voor originele kunstwerken gemaakt door kunstenaars (levend of tot 70 jaar na overlijden), die onderdaan of inwoner zijn van een land aangesloten bij de EU of EER of van een land dat een gelijk Volgrecht toekent.

Arts & Antiques Group BV zal de wettelijk verplichte Volgrecht-vergoeding verhalen op de koper en zorgdragen voor de financiële afwikkeling.

De volgrechtvergoeding wordt berekend vanaf € 3.000,- over de verkoopprijs inclusief opgeld (exclusief BTW) en is samengesteld uit de volgende percentages:

> € 3.000 - ≤ € 50.000	4%
> € 50.000 - ≤ € 200.000	3%
> € 200.000 - ≤ € 350.000	1%
> € 350.000 - ≤ € 500.000	0,5%
> € 500.000	0,25%

(met een maximum van €12.500,-)

INDEX

Anthonissen, A. van	41	Herp I, W. van	5	Portielje, G.	141
Antwerpse School	3	Hilleveld, Adr.D.	70	Raaphorst, C.	138
Apol, L.	130	Hitchcock, G.	107	Riegen, N.	69
Bernardski, G.V.	165	Hoboken, J. van	175	Robertson, S.	173, 174
Beschey, B. <i>toegeschreven aan</i>	6	Hofker, W.G.	148	Rochussen, Ch.	71, 72
Bilders, G.	57	Hollandse School mogelijk		Roelofs jr., W.E.	136
Bilders, Joh.W.	78	Jan ten Compe	29	Roelofs, W.	121, 122
Bles, J.	51	Houbraken, A.	4	Ronner-Knip, H.	139
Bol, F.	11	Hove, B.Joh. Van	63	Rosierse, Joh.	102
Boonen, A.	13	Hulk jr., A.	74	Schendel, P. van	35
Bosboom, Joh.	97-100	Hulk sr., Joh.F.	91	Schenkel, J.Jac.	101
Boudewijns, Adr.F. <i>omgeving van</i>	8	Israels, I.	144-146, 150	Scherrewitz, Joh.Fred.C.	127
Breetvelt, D.	147	Israëls, J.	152	Schiedges I, P.P.	52
Breitner, G.H.	153-155	Jansen, W.G.F.	126	Schipperus, P.	84
Calraet, A. van	19	Japy, L.A.	112	Schouman, M. <i>toegeschreven aan</i>	44
Cate, H.G. ten	50	Karsen, K.	88	Schulman, D.	128
Coelenbier, J.	28	Karszen, A.N.M.	58	Scoppetta, P.	158
Coomans, A.	80	Kate, M. ten	149	Siberdt, E.	171
Courtens, Fr.	83	Kessel, J. van	30	Sluijters jr., J.	184
Courtois, Jac. <i>toegeschreven aan</i>	22	Klombeek, Joh.B.	60	Sluijters, J.	189, 190
Couwenberg, A.Joh.	62	Kluyver, P.L.F.	54, 79	Sluiter, W.	157
Couwenbergh, Chr.		Koekkoek II, M.Adr.	82	Smit, A. <i>toegeschreven aan</i>	42
<i>van omgeving van</i>	17	Koekkoek, Joh.H.	45	Spohler, Joh.Fr.	90
Derain, A.	179	Koekkoek jr., H.	47, 49, 81	Springer, C.	94-96
Destree, Joh.J.	64	Koekkoek, H.B.	75	Sterkenburg, P.	46
Diest, W. van <i>omgeving van</i>	38	Koekkoek, H.P.	77	Stoffe, J.Jac. van der	
Dijkstra, Joh.	191, 192	Koster, A.L.	113	<i>toegeschreven aan</i>	25
Dixon, Ch.	120	Kruseman, J.Th.	53	Sudakov, P.F.	142
Dommersen, C.Chr.	87	Langendijk, D.	21	Teniers II, D. <i>navolger van</i>	24, 27
Dommersen, P.C.	68	Maris, Jac.	117, 119	Toorenburgh, G.	32, 33
Dufy, R.	180	Maris, M.	118	Toorop, J.	156
Duitse School	34	Mastenbroek, Joh.H. van	123	Vaarzon Morel, W.	161-163
Efimenko, V.	164	Mauve, A.	125	Venneman, Ch.	104
Eisman Semenowsky, E.	166	Meijer, H. de	36, 37	Verschuur, W.	59
Ekels I, J.	31	Meijer, S.	183	Verster, F.	137
Europese School	12	Meiners, C.H.	56	Vertin, P.G.	92, 93
Eversen, Adr.	86	Mendlik, O.	124	Viegers, B.	116, 185
Eversen, J.	169	Mesdag, H.W.	131, 132	Vlaamse School	1, 2
Floch, J.	143	Miense Molenaer, J.	18	Voerman jr., J.	170
Franse School	14, 15	Moes, W.	159	Vrancx, S. naar	20
Gabriël, P.J.C.	114, 115	Morel II, J.E.	61, 76	Wayen Pieterszen, A. van der	55
Geijp, Adr.M.	66	Morren, G.	167	Weiland, Joh.	103
Gestel, L.	151, 186-188, 193	Mulier I, P. <i>toegeschreven aan</i>	40	Weissenbruch, J.	85
Gill, A.	168	Munthe, G.A.L.	133-135	Weissenbruch, J.H.	108-111
Goyen, J. van <i>navolger van</i>	39	Nieweg, J.	129	Wetering de Rooij, Joh.E. van de	89
Groenewegen, G.	43	Palamedesz. A. <i>navolger van</i>	26	Weyand, J.	181
Hanneman, Adr. <i>navolger van</i>	16	Paulus, P.	176-178	Wiegman, M.	182
Hart Nibbrig, F.	140	Philippeau, C.F.	73	Wijngaardt, A.Jac. Van	65
Heemskerck van Beest, Jac.E. van	48	Pieters, E.	105, 106	Wit, Jac. De	10
Heerebaart, G.	67	Poelenburch, C. van <i>omgeving van</i>	7	Wit, Jac. de <i>navolger van</i>	9
Heermans, Th. en atelier	23	Portaels, J.F.	172	Zee, J. van der	160

In het NHM
krijgt u op vertoon
van deze advertentie
50% korting
op een kaartenset
van de tentoon-
stelling

KUNST OM NIET TE VERGETEN

NAOORLOGS WERK UIT EIGEN COLLECTIE

TOT EN MET 2 SEPTEMBER 2018

jck.nl/kunstormniettevergeten

joods
cultureel
kwartier

UNIEK VERZEKERINGSCONCEPT VOOR VERMOGENDE PARTICULIEREN, ONDERNEMERS EN FAMILIES

Paardekooper Private Insurance is één van de weinige verzekeringskantoren in Nederland dat zich met een totaalconcept specifiek richt op deze bijzondere categorie relaties.

Paardekooper Private Insurance is al ruim 25 jaar gespecialiseerd in het verzekeren van bijzondere bezittingen zoals (rietgedekte) villa's, woonboerderijen, grachtenpanden, waardevolle inboedels, kunst, kostbaarheden, exclusieve auto's, vakantiehuisen (in het buitenland) en onroerend goed portefeuilles van particuliere beleggers. Maar ook zakelijke verzekeringen, alsmede financiële planning, pensioen- en levensverzekeringen zijn onze specialisaties en bieden wij onze bijzondere cliëntèle aan. Het Paardekooper Totaalconcept staat hierbij centraal: nieuwe relaties

ontvangen een voorstel voor hun gehele verzekeringssituatie (particulier en/of zakelijk). Het resulteert direct in: een overall upgrade in dekking, doorlopend lagere premies, meer inzicht, betere structuur en uniformiteit in de portefeuille. Geheel toegesneden op de persoonlijke voorkeuren.

Het unieke verzekeringsconcept is speciaal ontwikkeld voor vermogende particulieren, ondernemers en families. Indien wij uw nieuwsgierigheid hebben gewekt, dan verzoeken wij u contact met ons op te nemen.

Ruim 25 jaar gespecialiseerd in het verzekeren van waardevolle bezittingen

Paardekooper

private insurance

Soestdijkseweg 247, Bilthoven

+31 (030) 30 32 100

www.paardekooper.net

NOBLE HOUSE VALUATION
Art, Antiques & Movable Assets

Museum Van Loon

The image shows a well-lit, elegant interior space. On the left, a white door with glass panes is partially open. The wall is white with decorative moldings. A framed portrait hangs on the wall. In the center, an arched doorway leads to a room with a vibrant red wall. In this room, a wooden desk is positioned against the wall, with a framed portrait hanging above it. A chair is visible in the foreground of the red room. To the right, a staircase with a wooden handrail and an ornate, scrolled metal railing leads upwards. The floor is made of light-colored marble tiles.

Keizersgracht 672 Amsterdam
Dagelijks geopend, 10 – 17 uur
www.museumvanloon.nl

Dutch Inventory Brokers is gespecialiseerd in het complete traject boedelafwikkeling van nalatenschappen. Van advies en transport tot en met taxatie en verkoop. In het bijzonder richt Dutch Inventory Brokers zich op het hogere segment kunst, antiek en design.

Bij nalatenschappen verzorgt Dutch Inventory Brokers ontruiming van huis of appartement en is deskundig en respectvol partner voor familieleden.

Kunsthistoricus Kati Wieg is met jarenlange ervaring en kennis van de kunstmarkt één van de drijvende krachten achter Dutch Inventory Brokers. Van Oude Meesters tot en met Moderne en Hedendaagse schilderijen, sculpturen, antiek, juwelen en design begeleidt Dutch Inventory Brokers nabestaanden. Jan-Willem Königel en Kati Wieg vormen de directie en verzorgen de gehele boedelafwikkeling van A-Z.

Dutch Inventory Brokers werkt onder meer samen met Private Wealth relaties en cliënten van financiële instellingen, Family Offices en adviseert notarissen, advocaten en accountants.

COLLECT

TOONT MEER!
KUNST ANTIK DESIGN

COLLECT neemt u mee op een zomerse reis door België, Nederland en Noord-Frankrijk !

Word nu abonnee en ontvang als welkomstcadeau 2 gratis nummers én de COLLECTPAS!

De COLLECTPAS geeft u deze zomer reductie op de algemene toegangsprijs bij deze musea:

- **Bonnefantenmuseum (NL)** | www.bonnefanten.nl
- **La Boverie (BE)** | www.laboverie.com
- **Le Musée de Flandre (FR)** | www.museedeflandre.lenord.fr
- **MSK Gent (BE)** | www.mskgent.be
- **Singer Laren (NL)** | www.singerlaren.nl
- **Snijders&Rockoxhuis (BE)** | www.snijdersrockoxhuis.be
- **Villa Empain (BE)** | www.villaempain.com

Neem nu een abonnement en betaal slechts € 33 voor 9 nummers, bovendien ontvangt u 2 nummers gratis!

www.kaj.nl

zomeractie geldig van 01-06 tot 31-08-2018

EEN REIS DIE 1000 JAAR MEEGAAT...

Het woud in Nieuw-Zeeland is weer veilig. Tenminste, als het aan deze Maori dames ligt. Vroeger trokken zij er zo op uit om hun stam en hun grond te verdedigen. Tegenwoordig gaan zij ook op pad om voor het bos te strijden. Maar dan samen met u.

U wordt meegenomen op een adembenemende tocht door het Urewera Regenwoud waarna u samen met deze Maori dames woudreuzen plant. Negen zelfs, die wel duizend jaar oud worden. Wandelen in het bos, maar dan heel anders. Met echte Nieuw-Zeelanders, net als wij; wij komen er immers vandaan en weten u precies die plaatsen te laten zien die u bij niemand anders te zien krijgt.

Exclusieve ontmoetingen maken een onmisbaar onderdeel uit van de rondreis die we voor u, en vooral met u, organiseren. Beleef Nieuw-Zeeland à la TravelEssence. In een rustig tempo, via plaatsen waar u zelf nooit gekomen zou zijn.

Onze lokale kennis maakt het verschil.

www.travelessence.nl | 030 272 5335

TRAVELESSENCE
Nieuw-Zeeland • Australië

De Mesdag Collectie

Den Haag

Bezoek nu de uitzonderlijke
kunstverzameling van
Hendrik Willem Mesdag.

De Mesdag Collectie is geopend
van woensdag t/m zondag
tussen 12 en 17 uur.

www.demesdagcollectie.nl

August Allebé, *Een oude vriend*, 1870, De Mesdag Collectie, Den Haag

THE EUROPEAN INTERIOR

Aziatica, Juwelen, Zilver, Kunst & Antiek

Veiling: Maandag 2 juli

Kijkdagen: 29 juni - 1 juli

Online catalogus:

WWW.VEILINGHUISAAG.COM

AAG

Arts & Antiques Group

Lekstraat 63
1079 EM Amsterdam
020 - 301 29 50
info@veilinghuisaag.com

**WAT IS NU
EEN MOOIER
CADEAU DAN
VRIENDSCHAP?**
AL VOOR €50

RIJKSMUSEUM.NL/VRIENDEN
RIJKS MUSEUM

FOUNDER

PHILIPS

HOOFDSPONSOREN

BankGiroLoterij

ING

 kpn

Sanders & Rozemeijer

Gelijk-inlijsten.nl

- * Goed bereikbaar in Amsterdam-Zuid
- * Parkeren voor de deur, slechts 10 cent per uur
- * Ophalen en bezorgen mogelijk
- * Verkoop van STAS ophangstelsel
- * Eigen ART-Print mogelijkheid tot 160 cm. breed
- * Leverancier van museumglas, tot 99% UV werend

Maasstraat 144, hoek Rooseveltlaan, 1078 HP Amsterdam
020-6711 903, info@gelijk-inlijsten.nl

www.gelijk-inlijsten.nl

MORE THAN JUST LIVING

VERSTRAETEN
design

WWW.VERSTRAETENDESIGN.COM

ROERDALEN - BERLIN

TEL: +31-6-55744066

GESCHILDERDE TUINEN

5 JUNI T/M 26 AUGUSTUS 2018

SINGER LAREN

ABN-AMRO

BankGiroLoterij

WIN MEER... BELIEF MEER

Checky Topop, Teller met appol, 100-1054 Singer Laren

KYRA TEN CATE

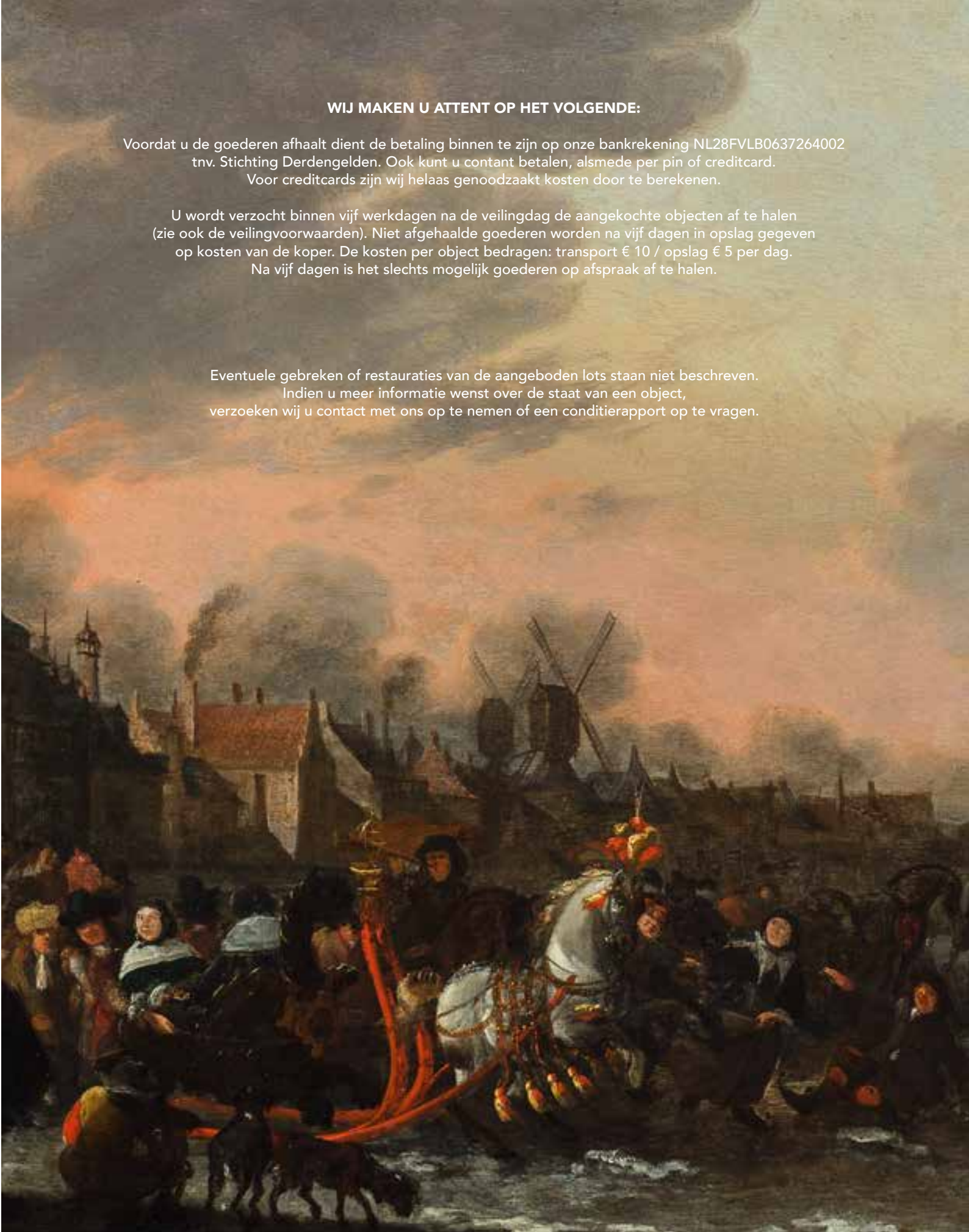
www.kyratencate.com

WIJ MAKEN U ATTENT OP HET VOLGENDE:

Voordat u de goederen afhaalt dient de betaling binnen te zijn op onze bankrekening NL28FVLB0637264002 tnv. Stichting Derdengelden. Ook kunt u contant betalen, alsmede per pin of creditcard. Voor creditcards zijn wij helaas genoodzaakt kosten door te berekenen.

U wordt verzocht binnen vijf werkdagen na de veilingdag de aangekochte objecten af te halen (zie ook de veilingvoorwaarden). Niet afgehaalde goederen worden na vijf dagen in opslag gegeven op kosten van de koper. De kosten per object bedragen: transport € 10 / opslag € 5 per dag. Na vijf dagen is het slechts mogelijk goederen op afspraak af te halen.

Eventuele gebreken of restauraties van de aangeboden lots staan niet beschreven. Indien u meer informatie wenst over de staat van een object, verzoeken wij u contact met ons op te nemen of een conditierapport op te vragen.

1

1

Vlaamse School

(Derde kwart 17e eeuw)

De Heilige Familie

Olieverf op koper, 76 x 100 cm

N.B.:

Dit schilderij en het volgende lot werden vervaardigd voor de markt in de Nieuwe Wereld. Vaak werden schilderijen bestemd voor onder andere Zuid-Amerika op koper vervaardigd, omdat de Europese houten panelen niet opgewassen waren tegen het tropische klimaat aldaar. Koloniale schilderijen op koper van dit exceptioneel grote formaat, die de dreiging van omsmelten hebben overleefd, zijn als museumstuk te beschouwen.

€ 2.500 - 3.500

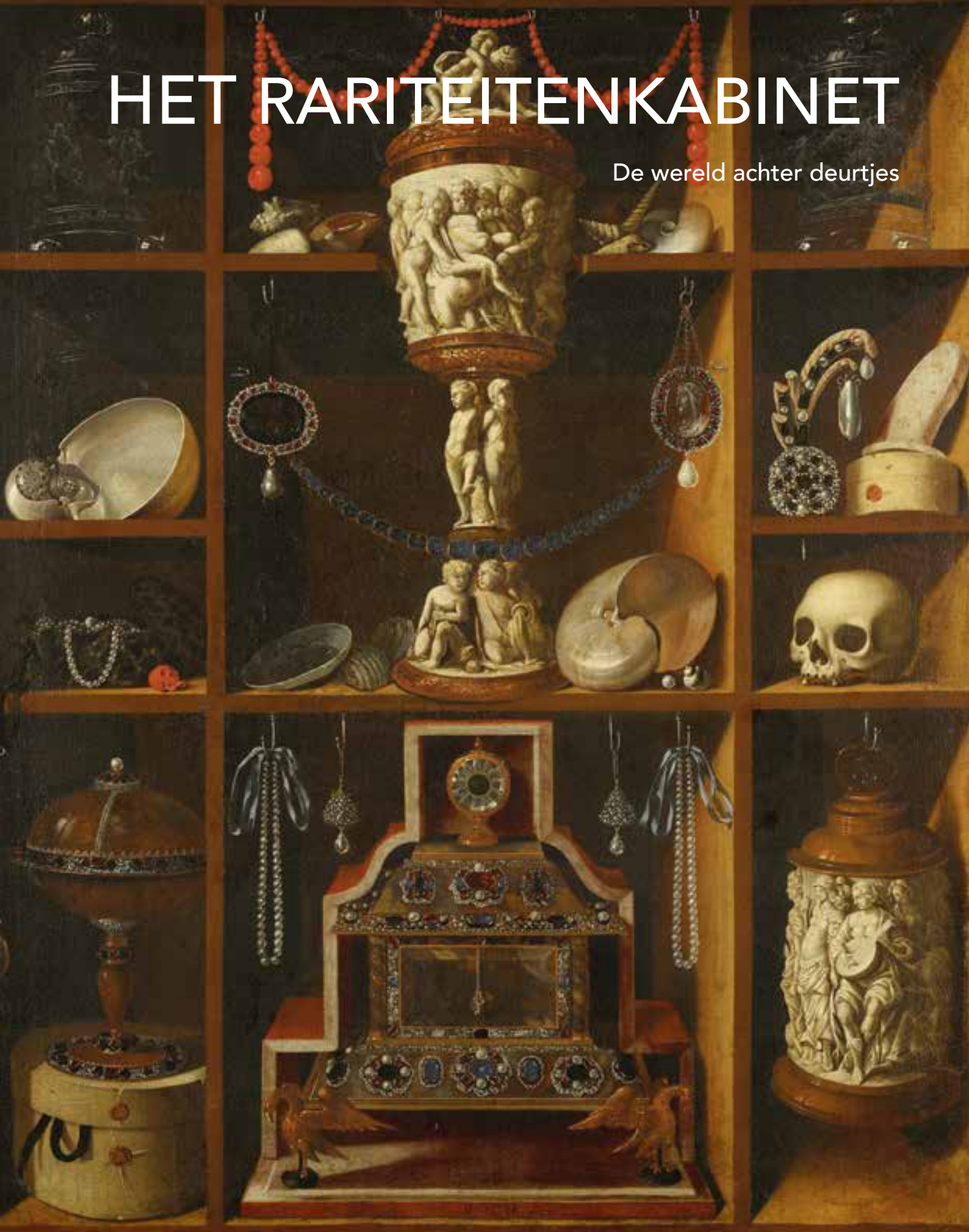

2

2
Vlaamse School
(Derde kwart 17e eeuw)
Geseling van Christus
Olieverf op koper, 76.1 x 100 cm
€ 2.500 - 3.500

HET RARITEITENKABINET

De wereld achter deurtjes

Het 17e-eeuwse rariteitenkabinet was bedoeld als een wereld in miniatuur. Van mineralen, koraal, edelstenen en andere naturalia tot antiquiteiten, zilverwerk, juwelen, porselein en kunst. Van de beschouwer werd verwacht dat hij elke lade opende en ieder object tot in het detail inspecteerde, om er vervolgens vol verwondering met de eigenaar over te spreken.

Het rariteitenkabinet vind zijn oorsprong in het christendom en is te herleiden naar de verzamelwoede van relieken onder kerken en kloosters. Wie immers het belangrijkste reliek had, kreeg het hoogste aanzien onder vrome gelovigen, de meeste pelgrims en het meeste geld. Zo omvatten de collecties van kerken en later ook particulieren een breed scala aan splinters en nagels van het Heilige kruis, doeken waarmee het gezicht van Jezus afgeveegd zou zijn, doornenkronen, lakens, en kledingstukken van andere heiligen. Echter waren vingerkottjes, organen, botsplinters, haren, edele delen en andere griezigheden het meest gewild; dit waren immers eerstegraads relieken. Deze waren zelfs zo gezocht, dat men het toentertijd al minder nauw begon te nemen met de authenticiteit: met alle eerstegraads relieken van Christus in de gehele de wereld samen zou men een klein leger in elkaar kunnen zetten.

Deze verzamelwoede sloeg aan het begin van de 15e eeuw over op de particulieren. Niets gaf zoveel aanzien als een kamer, of kabinet, gevuld met de wonderen van de wereld. De vroegste weergave van een rariteitenkabinet is een ets in Ferrante Imperato's *Dell'Historia Naturale* (Napels, 1599). Deze vroege kabinetten waren immers geen kastjes, maar kamers gevuld van vloer tot plafond, met boeken, opgezette dieren, hoorns, schelds, botten, schelpen en door de mens gemaakte wonderen. De ets toont muren met ingebouwde kasten vol fossielen, mineralen, doosjes en potten. Twee bezoekers wijzen en kijken vol verwondering rond naar de exorbitante collectie om hen heen – de Duitse term wonderkamer bevestigend.

Later werden naast de wonderen der natuur nog vele andere objecten toegevoegd aan de collecties: sculpturen, klokken, etnografische beelden, kralen, maskers, kleding, wapens, porselein en andere objecten van verre oorden. Er was geen grens tussen feit en fictie, want tussen de gedroogde vissen en struisvogeleieren kon men zelfs een eenhoorn of de dubieuze overblijfselen van een ander fabelachtig wezen vinden.

Als voorbeeld van objecten die door zeelieden meegebracht werden uit de Oost kunnen paradijsvogels genomen worden. Deze kleurrijk gevederde vogels komen voor op het eiland Papoea-Nieuw-Guinea en waren duizelingwekkende bedragen waard in Europa. Zeelieden

kochten de vogelhuiden, waarvan pootjes en vleugels verwijderd waren, van handelaren in belangrijke handelsplaatsen zoals Malakka, maar vertelden de koper in Europa dat zij deze eigenhandig uit de lucht gegrist hadden. Hierdoor ontstond het fabelachtige idee dat deze vogels in het Paradijs leefden, nooit landden, permanent zweefden door hun prachtige veren en zich voedden met dauwdruppels. De Latijnse naam *Paradisaea Apoda*, te vertalen naar 'paradijsvogel zonder voeten', werd zo als feit opgenomen in wetenschappelijke biologische lexicons.

Het is geen wonder dat veel van de collecties werden aangelegd in de 16e en 17e eeuw, ten tijde van de Europese expansiedrift. De pijlen van Europa waren gericht op de nieuwe wereld, met als centrum ons continent. Het kabinet, klein of groot, diende dan ook een microkosmos te zijn. Van oceaan tot hemel, van aarde tot vuur, natuur tot mens en het heelal daaromheen – uiteraard met de eigenaar als centraal middelpunt. Hoe groter en completer de verzameling, hoe meer aanzien de collectioneur genoot. Want diegene die al deze objecten in zijn bezit had, moest toch wel enorm geleerd zijn en zó rijk zijn en de hele wereld gezien hebben? Niets was minder waar, want er was een weelderige handel in artefacten uit de nieuw ontdekte werelddelen ontstaan. Een veertje van een kleurrijke tropische vogel of een tak bloedkoraal was door de verzamelwoede een klein fortuin waard, dus zeelieden kwamen bepakt en bezakt terug van hun verre reizen. Later zouden er speciale expedities op touw gezet worden door verzamelaars, om hun collecties nog completer te maken.

De meest complete collecties kunnen beschouwd worden als de voorlopers van musea. De wirwar aan objecten zouden keurig gecategoriseerd worden om te dienen als basis voor de afdelingen en moderne wetenschappen als biologie, natuurwetenschappen, zoölogie, ornithologie, geologie, paleontologie, archeologie, antropologie en andere wetenschappen. Het *Musaeum Tradescantianum* dat werd opgericht in Vauxhall, Londen, behelst de collectie van John Tradescant de oudere en de jongere, ontdekkingsreizigers en verzamelaars.

Zij beschreven hun collectie eens als: "*Now for the materials themselves, I reduce them unto two sorts; one Naturall, of which some are more familiarly known & named amongst us, as divers sorts of Birds, foure-footed Beasts and Fishes, to whom I have given usual English names. Others are lesse familiar, and as yet unfitted with apt English termes, as the shell-Creatures, Insects, Minerals, Outlandish-Fruits, and the like, which are part of the Materia Medica; (Encroachers upon this faculty, may try how they can crack such shels) The other sort is Artificialls, as Utensills, House-holdstufte, Habits,*

Instruments of Warre used by severall Nations, rare curiosities of Art, &c. These are also expressed in English, (saving the Coynes, which would vary but little if Translated) for the ready satisfying whomsoever may desire a view thereof."

Hoewel de collectie bijeen verzameld was door deze twee pioniers, wist Elias Ashmole (1617-1692) op een sluwe wijze de collectie de zijne te maken, om er later zijn eigen museum mee op te richten: het Ashmolean Museum te Oxford. De collectie van Sir Hans Sloane (1660-1753) vormde op zijn beurt de basis voor het British Museum en het Natural History Museum, wat het belang van het rariteitenkabinet benadrukt.

Kunstkabinetjes zoals **lot 3** uit deze veiling, werden veelal in Antwerpen vervaardigd, en tonen vaak Bijbelse voorstellingen om de vroomheid van de eigenaar te benadrukken.

Alles wat zich in de lades en kastjes bevond, was immers een creatie Gods. De eigenaar van een dergelijk kastje was bijzonder fortuinlijk, daar het geheel vervaardigd is uit zwaar tropisch hardhout, afgewerkt met ivoor. Dergelijke kastjes werden in een grotere kamer gevuld met objecten, of op zichzelf staand geplaatst, maar zorgden altijd voor verwondering bij de toeschouwer.

Het principe van het rariteitenkabinet bestaat al honderden jaren en is immer populair. Nu het hedendaagse interieur veranderd van minimalistisch naar eclectisch, krijgen verzamelingen weer een plek in ons huis. Taxidermie, porselein en zilverwerk krijgen weer een eigen plank of kast toebedeeld en antieke meubels keren langzaam maar zeker terug. Curiositeiten zijn terug van weggeweest en de verzamelwoede, zoals die van de Hollanders in de Gouden Eeuw, is geen mens vreemd.

Lot 3 (detail)

3

3 Antwerpse School

(Circa 1630/40)

Een ebbenhouten kunstkabinet met vierkante bovenklep met spiegel, met een concave fries boven twee kastdeuren. Het interieur met tien korte lades en een centraal kastdeurtje waarachter een ruimte met in patroon gelegde ivoren en ebbenhouten vloer, de wanden met vijf zuilen van de Toscaanse orde, waartussen spiegels. Hieronder een lange lade met slot en ivoren slotplaat, boven een plint. Alle kleine lades voorzien van ivoren knopjes, alle deuren met slot en ivoren slotplaat. Het kastje 17e-eeuws, het onderstel geëboniseerd op vier gedraaide poten, mogelijk 19e eeuw.

Inclusief sleutel.

H. 57.3 x B. 55.5 x D. 34 cm (gesloten kabinet)

H. 70.4 cm (onderstel)

De binnenzijde van de klep en de deuren, alsmede de tien lades en het binnendeurtje, met voorstellingen uit het leven van Jezus Christus in olieverf op paneel:

De klep: *St. Petrus en St. Johannes de Doper*

De linkerdeur: *De Doop van Christus*

De rechterdeur: *Parabel van de zaaier*

De centrale deur: *De Terugkeer van de Heilige Familie uit Egypte*

De lades van links naar rechts en van boven naar beneden:

Christus geneest de bloedvloeiende vrouw

Christus en de Samaritaanse vrouw

Christus als de Goede Herder

Christus op weg naar Emmaüs

Noli me tangere

De Roeping van Sint Petrus

Christus geneest de Blinde van Jericho

De Barmhartige Samaritana

De Vlucht naar Egypte

De Verzoeking van Christus

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 6 mei 1998, lot 109 (incl. aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Schilderingen op dergelijke kabinetjes zijn over het algemeen profaan (mythologisch) of oudtestamentisch. Voorstellingen uit het Nieuwe Testament zijn echter zeldzamer (zie R. Fabri, "De 17de-eeuwse Antwerpse Kunstkast: Kunsthistorische aspecten" in *Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen*, 1993).

€ 20.000 - 30.000

4

Arnold Houbraken

(Dordrecht 1660 - Amsterdam 1719)

Venus en Cupido en de dood van Adonis

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op doek, 43.2 x 35.1 cm

Herkomst: Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

De mythe van Venus en Adonis werd voor het eerst uitvoerig beschreven door de Romeinse dichter Ovidius (43 v. Chr.-17 na Chr.) in zijn *Metamorfosen*, Boek X. Venus, de Griekse godin van de liefde, was in het bos aan het spelen met haar zoon Cupido, toen zij zich per ongeluk verwondde aan een van zijn pijlen. Nog voordat de wond kon helen zag zij Adonis, een jonge sterveling die nog mooier was dan de Goden. Door de werking van Cupido's pijl werd Venus onmiddellijk verliefd op hem. Ze vergat haar andere geliefden en haar leven op de berg Olympus en ging Adonis helpen met jagen in het bos. De verliefde Venus waarschuwde de sterfelijke Adonis niet te jagen op gevaarlijke dieren, maar toen zij eens afwezig was daagde hij toch een wild zwijn uit en raakte verward in een hevig gevecht. Venus keerde haastig terug op haar door duiven voortgetrokken wagen om hem te hulp te schieten, maar tevergeefs: haar grote liefde stierf. Het noodlottige moment is afgebeeld op het hier aangeboden schilderij van Arnold Houbraken. Deze tragische mythe was ook een inspiratiebron voor veel andere kunstenaars, onder wie Titiaan (1487-1576) en Peter Paul Rubens (1577-1640). Adonis is nog altijd in veel tuinen te bewonderen: Venus veranderde zijn bloed in een anemoon, om iedere bloeiperiode herinnerd te worden aan haar grote liefde.

€ 4.000 - 6.000

5

5

Willem van Herp I

(Antwerpen 1613 - 1677)

Allegorie op geloof en devotie

Olieverf op doek, 37.8 x 32.8 cm

N.B.:

Hier afgebeeld is de allegorie op de vrome ziel die door studie, devotie en goede werken tot God komt. Rechtsboven ziet men een non die bidt tot het Crucifix, devotie of *vita passiva*. Linksonder een man die een andere man iets lijkt te laten lezen, *vita activa*. Deze twee voorstellingen onderstrepen de centrale boodschap van geloof en devotie.

€ 1.500 - 2.500

6

6

Toegeschreven aan Balthasar Beschey

(Antwerpen 1708 - 1776)

Puttenreigen in Paradieslandschaft

Olieverf op doek, 42.9 x 60.4 cm

Herkomst:

- Veiling Lempertz, Keulen, 15 november 1995, lot 1203 (als *Balthasar Beschey*)
 - Particuliere collectie, Nederland
- € 1.000 - 3.000

7

Omgeving van Cornelis van Poelenburch

(17e eeuw, na circa 1620)

Sine Cerere et Baccho friget Venus

Draagt monogram m.m.

Olieverf op paneel, 36.5 x 51.2 cm

Herkomst:

- Collectie Gabritschewsky, München (1929)
- Veiling Helbing, München, 3-4 mei 1933, lot 469 (als *Van Poelenburgh*)
- Parke-Bernet Galleries, New York City, 23 november 1966, lot 16 (als *Van Poelenburgh*)
- Collectie Fordham University, New York City (1966)
- Veiling Sotheby Parke Bernet, New York, 9 januari 1980, lot 264 (als *Van Poelenburgh*)
- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 11 november 1997, lot 23 (als *atelier Van Poelenburgh*)
- Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

B. Snackenburg, *Gesamtkatalog Gemäldegalerie Alte Meister Kassel*, vol. I, Staatliche Museen Kassel, Mainz, 1996, pag. 22, cat. no. GK 193 (als *atelier Van Poelenburgh*)

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 36660.

€ 2.000 - 4.000

7

8

8

Omgeving van Adriaen Fransz. Boudewijns

(Tweede helft 17e eeuw)

Dorpelingen op een bospad in een heuvelrijk landschap

Draagt monogram r.m.

Olieverf op paneel, 23 x 31.4 cm

€ 1.000 - 2.000

9

10

9

Navolger van Jacob de Wit

(18e/19e eeuw)

Allegorie op de koophandel en welvaart (grisaille)

Olieverf op doek, 91.8 x 202 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

11

10

Jacob de Wit

(Amsterdam 1695 - 1754)

Vestaalse maagden bij het offeraltaar (ca. 1715)

Gesigneerd l.o.

Pen in zwart, grijs gewassen, met wit gehoogd op bruin pa-

pier, 26.5 x 18 cm

Herkomst:

- Collectie Cornelis Ploos van Amstel, Amsterdam

- Veiling Philippus van der Schley, Amsterdam, 3 maart 1800

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunst-
geschiedenis te Den Haag onder nummer 285671.

€ 1.000 - 2.000

12

11

Ferdinand Bol

(Dordrecht 1616 - Amsterdam 1680)

Jongeman met bepluimde hoed

Gesigneerd en gedateerd 1642 in de plaat r.b.

Ets, 88 x 78 mm (beeldformaat) / 91 x 78 mm (papierformaat)

Herkomst:

- Kunsthandel Borzo, Den Bosch (inv.no. Q.1049)

- Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

F.W.H. Hollstein, *Dutch and Flemish etchings, engravings and woodcuts*, Van Gendt & Co, Amsterdam, 1980, vol. III, no. 14

€ 600 - 1.000

12

Europese School

(18e eeuw)

De Doop van Christus / De Wederopstanding

Olieverf op paneel (lenticulair), 42.1 x 34.6 cm

Herkomst:

- Veiling Zeeuws veilinghuis, 22 november 2011, lot 6060

(incl. aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Door de eeuwen heen zijn er veel kunstenaars geweest die hebben geëxperimenteerd met perspectief, diepte en andere visuele effecten. Een van de meest uitzonderlijke hiervan is het lenticulaire effect. Dit is een techniek waarbij men een verschillend beeld ziet naargelang de hoek vanuit waar de toeschouwer naar het werk kijkt verandert. Dit lijkt een moderne uitvinding, maar experimenten met deze techniek gaan terug tot de 17e eeuw.

€ 600 - 1.000

13a

13b

13

Arnold Boonen

(Dordrecht 1669 - Amsterdam 1729)

a) *Portret van een heer*

Olieverf op doek, 63.4 x 51.5 cm

b) *Portret van een vrouw*

Gesigneerd en gedateerd 1692 l.o.

Olieverf op doek, 63.4 x 51.5 cm

(2x)

€ 2.000 - 4.000

14a

14b

15

14

Frans School

(Circa 1700)

a) *Portrait d'une jeune femme avec des perles dans les cheveux*

Olieverf op doek, 40.9 x 33.1 cm (ovaal)

b) *Portrait d'une jeune femme dans une robe verte*

Olieverf op doek, 41 x 33.5 cm (ovaal)

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam
- Particuliere collectie, Nederland

(2x)

€ 1.000 - 2.000

15

Frans School

(Tweede helft 17e eeuw)

Portret van een jonge man

Olieverf op koper, 7.8 x 7.2 cm (ovaal)

€ 600 - 1.000

17

16

Navolger van Adriaen Hanneman

(Circa 1670)

Portret van een man uit de familie Imstenraedt

Olieverf op doek, 134 x 106 cm

Herkomst:

- Collectie J.Ph.E.J.M. de Nerée tot Babberich, Bergambacht
- Veiling Christie's Amsterdam, 9 mei 2001, lot 41 (voor fl 17.000)
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunst-
geschiedenis te Den Haag onder nummer 105707.

€ 3.000 - 5.000

17

Omgeving van Christiaan van Couwenbergh

(17e eeuw)

Jongen met vis en vaatwerk

Olieverf op doek, 72.4 x 98 cm

Herkomst:

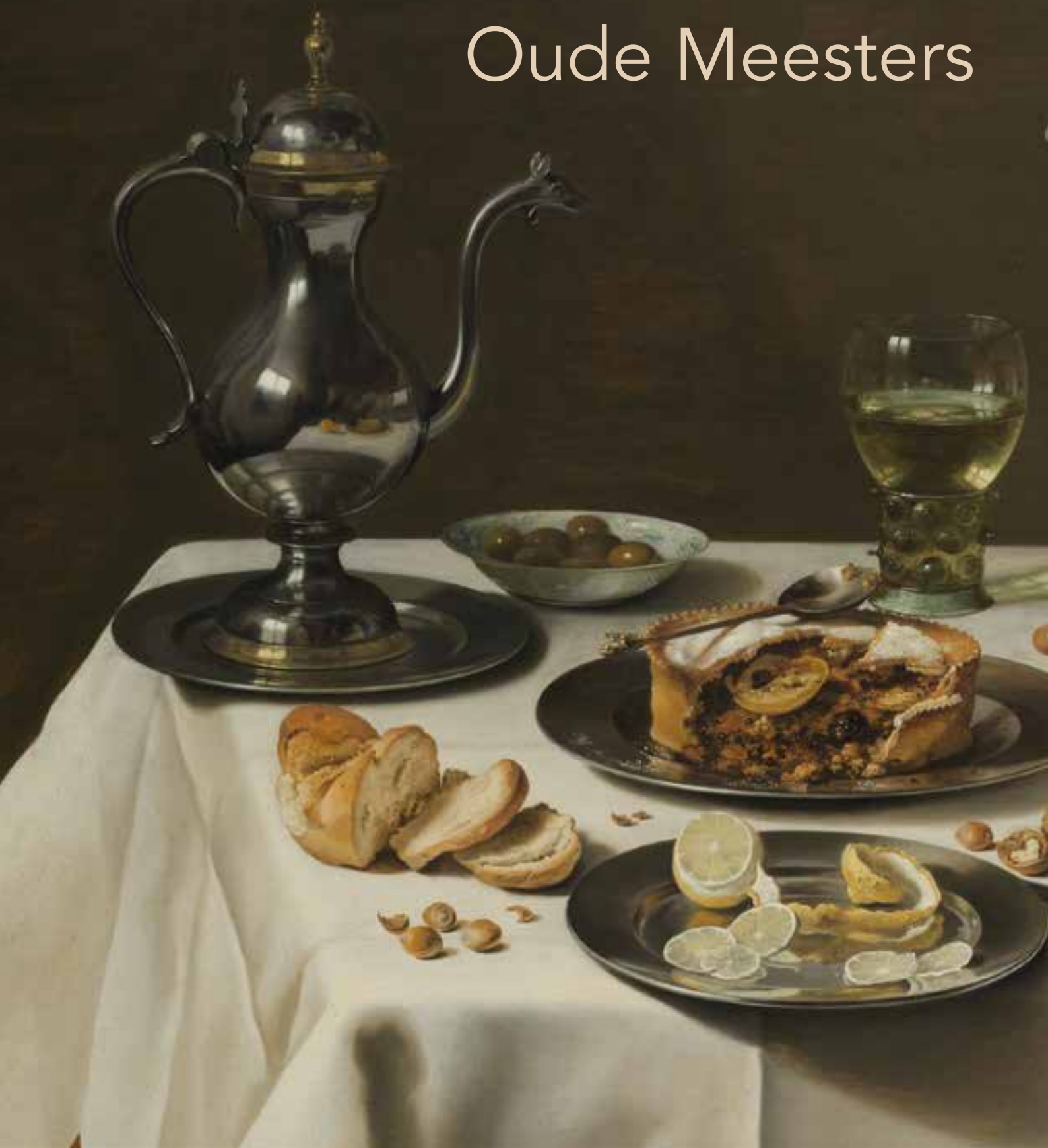
Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

In ebbenhouten lijst versierd met schildpad.

€ 2.000 - 4.000

Aan tafel bij de Oude Meesters

Wie denkt aan diners in de 17e eeuw, ziet waarschijnlijk stillelevens voor zich met rijkelijk gedekte tafels: gevulde parelhoen, zwanen en pauwen die met al hun verenpracht zijn opgediend, schalen met exotisch fruit, fazantepastei, oesters, kreeften en wijnglazen waarin het kaarslicht twinkelt. Deze pronkge-rechten leenden zich niet alleen uitstekend om indruk te maken op gasten; ook waren ze ideaal voor schilders om te tonen hoe talentvol en geoefend zij waren in het natuur-getrouw afbeelden van de verschillende textuuruitdrukkingen van al deze lekkernijen.

Naast deze pronkstillelevens werden vanaf de 17e eeuw ook genrestukken steeds geliefder. Er ontstond een grote vraag naar alledaagse tafereelen uit de levens van de 'gewone man' en de gegoede burgerij. Deze speelden zich af in de huiskamer, de keuken, de herberg, een bordeel of op de markt. In deze genrestukken verwerkten schilders vaak producten met een speciale betekenis door middel van symboliek, die duidt op verleiding en koppelaarlijk of hoogmoed, verkwisting en dronkenschap. Deze symboliek is ook in de stillelevens terug te vinden. Bij nagenoeg iedereen was de achterliggende betekenis van sommige voedselwaren bekend: een man die een patrijs aan een vrouw aanbiedt, is op 'vogelen' belust en oesters zinspeelden ook toen al op erotiek. Appels duiden soms op naderend onheil, terwijl met sinaasappels in sommige gevallen trouw aan het Huis van Oranje werd uitgedrukt. Kleine beurse plekjes op het fruit of een half geschilde citroen verwijzen als vanitassymbolen naar de vergankelijkheid van het leven.

De overzeese reizen tijdens de Gouden Eeuw brachten veel producten naar de Republiek die nu niet meer weg te denken zijn uit onze keukens. Bekend zijn uiteraard specerijen als

peper, nootmuskaat, kruidnagels en anijs, maar ook rietsuiker. Al eeuwen werd dit 'soete sout' geïmporteerd, maar door de hoge prijs was het louter voorbehouden aan mensen die zich dit luxeproduct konden veroorloven. Pas rond 1800 ontdekte men dat suiker ook uit bieten gewonnen kan worden en verscheen het ook op de gemiddelde Hollandse keukentafel. Door de grotere beschikbaarheid van dit ingrediënt kwamen er eindeloos veel recepten voor taarten, koekjes of andere zoetigheden. Heerlijk bij de geïmporteerde koffie en thee, waar men ook al gauw niet meer zonder kon!

Tot in de 17e eeuw was het gebruikelijk dat gasten hun eigen bestek meebrachten wanneer zij werden uitgenodigd om te komen eten. Vaker nog werd er helemaal geen bestek gebruikt, wat nogal eens vette vingers opleverde. Men dronk dan ook uit glazen (roemers en berkenmeiers) met noppen op de stam van het glas, zodat deze niet per ongeluk uit de handen konden glijpen. Ook deze glazen zijn vaak kundig afgebeeld op de stillelevens uit deze tijd: in de weerspiegeling is soms zelfs de reflectie van de kunstenaar aan het werk te zien!

Enthousiast over deze korte culinaire geschiedenis? Met dit recept kunt u uw eigen Gouden Eeuw diner organiseren! Om uw gasten dan ook hun eigen bestek mee te laten nemen, is wellicht een aardige suggestie.

Z E E - V I S C H.

K A B E L J A U W.

Om deeze visch te kooken doet men eerst de vischketel half vol water, laat hetzelfde wèl doorkooken, en roert 'er, met een' schuimschaan, zooveel grof zout door, dat, als men het kookend water op de hand laat loopen, het dezelve geheel niet brand; doet de visch vervolgens in de ketel, naa dat dezelve aan moeten gesneden is, giet 'er een scheutjen azyn by, om de visch blank te houden: als dezelve 4 à 5 minuten sel gekookt heeft, kan men ze op een vischplet scheppen, wanneer men het beste geheel houden kan; men moet by het kooken van de Kabeljauw wèl op het schuimen passen.

Men kan op dezelfde manier Tarbot, Tongen en Schelvisch kooken; evenwel wordt de kop en de staart van dezelve by elkanderen gebonden eer men hem in de ketel doet; als ze op het vischplet opgeschept is, doet men 'er de touwtjens af; naar maate de visch dikker is wordt 'er meer zout bygedaan; ook moet de Tarbot vry wat langer kooken; dewyl die dikwyl heel groot, en eene harde visch is.

18

18

Jan Miense Molenaer

(Haarlem 1609/1610 - 1668)

Vrolijk musicerend en dansend gezelschap in een herberg

Olieverf op paneel, 32.9 x 29.7 cm

Herkomst:

-Veiling Christie's Amsterdam, 23 maart 1998, lot 12 (*als omgeving van*) (incl. aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

19

Abraham van Calraet

(Dordrecht 1642 - 1722)

Legerkamp bij Breda

Gesigeneerd met initialen op ton l.o.

Olieverf op paneel, 50.7 x 53.2 cm

Herkomst:

- Gebr. Douwes Fine Art, Amsterdam (1940)

- Particuliere collectie, Nederland

- Veiling Christie's Amsterdam, 9 mei 2000, lot 134 (incl. aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 56216.

N.B.II:

Waarschijnlijk is hier het Nederlandse kampement tijdens de bestorming van Breda in 1637 afgebeeld. Dit onderwerp werd reeds eerder door Van Calraet weergegeven op het *Ruiterportret van prins Frederik Hendrik van Oranje-Nassau met in de achtergrond de belegering van Breda in 1637* dat zich in de collectie van het Nationaal Museum Paleis 't Loo te Apeldoorn (inv.no. 229) bevindt. De leeftijd van de kunstenaar in ogenschouw nemend, werden deze werken mogelijk ter herinnering aan de Tachtigjarige Oorlog geschilderd.

€ 2.000 - 4.000

20

21

20

Naar Sebastiaen Vrancx

(17e eeuw)

De slag bij Leckerbeetje

Olieverf op doek, 117.7 x 164.8 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Op 5 februari 1600 vond op de Vugtherheide voor de muren van de stad een strijd plaats tussen 22 ruiters van het Staatse en 22 van het Aartshertogelijke leger: de Slag van Lecker-

beetje. Het treffen leek op een middeleeuws toernooi en liep dramatisch af. Het was een merkwaardig incident in de een lange oorlog en de militaire of strategische betekenis ervan ontbrak volledig. Het Noordbrabants Museum bewaart een maliënkolder met kogelgat, dat volgens de overlevering werd gedragen door Gerard Abrahams van Houwelingen, die tijdens de slag zijn leven verloor. Het feit dat dit stuk nog bewaard is, geeft aan dat de slag erg tot de verbeelding sprak en kunstenaars zoals Vrancx mateloos inspireerde.
€ 1.000 - 3.000

22

21

Dirk Langendijk

(Rotterdam 1748 - 1805)

Heuvellandschap met terugtrekkende cavalerie tijdens een veldslag

Gesigeneerd en gedateerd 1781 l.o.

Olieverf op mahoniehouten paneel, 41.1 x 47.6 cm

Herkomst:

- Collectie Gerrit van der Pot, Heer van Groeneveld, Rotterdam (1781)
- Veiling Nalatenschap Gerrit van der Pot, 6 juni 1808, lot 68 (als pendant)
- Collectie Van Yperen, Nederland
- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 5 september, 2002 (incl. aankoopnota)
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 108655.

N.B.II:

Op de originele aankoopnota, gedateerd Rotterdam, 16 november 1781 schreef Langendijk het volgende:

*Den Heer Gerrit van der Pot
is schuldig aan Dirk Langendijk
de somma van Twee honderd guldens
ter voldoening van een stukje schilderij
hoog ruim 15 1/2 breed breed 18 duim aan zijn Ed. Geleverd
verbeeldende een Nederlaag der ruijterij
Zegge f 200.*

*Voldaan op dato**Dirk Langendijk*

N.B.III:

Gerrit van der Pot was eigenaar van een belangrijke collectie Oude Meesters, die naast werk van contemporaine kunstenaars, werken uit de 17e eeuw bevatte. Onder andere het beroemde schilderij *De avondschoon* van Gerard Dou (1613-1675), nu te zien in het Rijksmuseum te Amsterdam (objectnummer SK-A-87), maakte deel uit van deze collectie.

€ 3.000 - 5.000

22

Toegeschreven aan Jacques Courtois

(Saint-Hippolyte 1621 - Rome 1676)

Ruitergevecht tussen Turken en Christenen

Olieverf op doek, 56.1 x 134.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 7.000 - 10.000

23

24

23

Thomas Heeremans en atelier

(Haarlem 1641 - 1694)

Dorpsgezicht met ruiters bij een herberg

Gemonogrammeerd l.o.

Olieverf op paneel, 46.7 x 63.3 cm

€ 1.000 - 2.000

24

Navolger van David Teniers II

(18e/19e eeuw)

Etend en drinkend gezelschap voor een herberg

Draagt monogram op ton r.o.

Olieverf op paneel, 17.7 x 23.5 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

25

25

Toegeschreven aan Jan Jacobsz. van der Stoffe

(Leiden 1610/1611 - 1682)

Ruitergevecht bij een rivier

Olieverf op paneel, 86.1 x 123 cm

Herkomst:

- Galerie des Arts, Den Haag (1968) (incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 4.000 - 6.000

26

27

26

Navolger van Antonie Palamedesz.

(17e eeuw)

Wachtlokaal met soldaten en een trompettist

Draagt signatuur APalamedes l.o.

Olieverf op paneel, 28.6 x 35.1 cm

€ 800 - 1.200

27

Navolger van David Teniers II

(Circa 1700)

Pijprokende en drinkende boeren in een herberg

Olieverf op koper, 25.7 x 34.6 cm

€ 1.000 - 1.500

28

28

Jan Coelenbier

(Kortrijk 1610 - Haarlem 1680)

Rivierlandschap met herberg aan het water en vissers met hun net (1640)

Gesigeneerd en gedateerd 164 r.o.

Olieverf op paneel, 38.7 x 52.8 cm (ovaal)

Herkomst:

- Jacques O. Leegenhoek, Parijs (samen met pendant)
- Veiling Sotheby's, New York, 12 januari 1989, lot 54
- Veiling Sotheby's, Londen, 5 juli 1989, lot 211
- Veiling Hotel George V, Parijs, 28 juni 1994, lot 31
- Veiling Karl & Faber, München, 29 november 2005, lot 45
- Veiling Christie's Amsterdam, 16 november 2006, lot 63
- Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

H.U. Beck, *Jan van Goyen: Künstler um Jan van Goyen*, Doornspijk, 1991, IV, pag 56-57, no. 86 (afb.)

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 113007, met de volgende vermelding over de datering: *het laatste cijfer niet leesbaar maar de pendant is 1640 gedateerd.*

€ 10.000 - 15.000

STADSGEZICHTEN

In de 17^e eeuw ontstond in de Nederlanden het genre van de *veduta*: een zeer gedetailleerd stads- of vergezicht. Deze herkenbare en accurate werken waren in die tijd erg in trek bij de rijke burgerij en zijn vandaag de dag van grote historische waarde. De pittoreske vestingsteden, al sinds de Middeleeuwen belangrijke en welvarende centra van handel, werden veelvuldig gebruikt als decor vanwege de imponerende stadsmuren, wallen, poorten en bastions. Vestingen als Arnhem, Deventer, Groningen, Kampen, Nijmegen en Utrecht maar ook grote steden zoals Den Haag, Dordrecht, Amsterdam en Delft, verfraaid met koopmanshuizen en tal van andere statige gebouwen, waren zeer in trek bij schilders uit de 17^e en 18^e eeuw.

Een bijzonder schitterend voorbeeld hiervan is het stadsgezicht in Breukelen, afgebeeld vanaf de rivier de Vecht. Aan de oevers zijn vissende figuren of bedrijvigheid bij het bootje zijn gedetailleerd afgebeeld en over het bruggetje zien we een wandelend paar. De nauwkeurig afgebeelde theekoepels aan de waterkant en kasteel Guntherstein maken dat de voorstelling vandaag de dag nog steeds uiterst herkenbaar is (**lot 29**).

Wie bovendien wel eens in het centrum van Amsterdam rondfietst, zou eens kunnen afstappen op de Staalmeestersbrug, vlakbij het Waterlooplein. De gelijkenis met het werk van Johannes Franciscus Spohler is treffend: wie door de toeristen heen kan kijken, ziet dat het bruggetje en de gevels aan de rechterzijde nog altijd in de oorspronkelijke staat verkeren (**lot 90**).

Soms schilderden kunstenaars hun stadsgezichten daarentegen niet altijd even accuraat. Vaak werden

gevels, straatjes of kerkjes bij gefantaseerd of mooier gemaakt door de schilder, ook wel een *capriccio* genoemd, bijvoorbeeld te zien in het werk van Adrianus Eversen (**lot 86**). Behalve deze prachtige *capriccio's* werden tot aan de 18^e eeuw ook veel architectonische kopergravures en etsen gemaakt van steden, dienend als accurate stadsoverzichten.

In navolging van de Nederlandse schilderkunst begonnen ook kunstenaars uit andere Europese landen stadsgezichten te schilderen. Enkele Hollandse en Vlaamse schilders die werkzaam waren in Rome brachten dit genre naar Italië waar het al snel erg populair werd. Deze werken werden al snel zeer geliefd, waardoor de stroming van de *vedutisten* ontstond. Zij verplaatsten in de 18^e eeuw het centrum van de stadsgezichten naar Venetië, waar jonge aristocraten, die hun Grand Tour van Italië deden, deze schilderijen als bewijs van hun reis kochten.

Met oog op de industrialisering van de stad in de 19^e eeuw werd de sfeer en de dynamiek van het alledaagse stadsleven belangrijker dan de precieze stedelijke weergave. Industriële gebieden, bouwputten, spoorwegen en stations werden nu ook onderwerp van kunstwerken. In deze periode legde George Hendrik Breitner zich toe op de stads- en havengezichten, zoals te zien in **lot 154**. Hij legde met behulp van het nieuwe medium fotografie de beweging en het licht van het mistige, verregende stadsleven vast in snelle penseelstreken. Hij wist de rauwheid van de bouwputten en verkeer, maar ook dienstmeiden, werklieden en voerlui feilloos te treffen en de natte herfst sfeer over te brengen.

29

computerbewerking van lot 29

29

Hollandse School, mogelijk Jan ten Compe

(18e eeuw)

Gezicht op Breukelen vanaf de Vecht, met figuren, theekoopels en kasteel Guntherstein

Olieverf op doek op paneel, 28.2 x 40.4 cm

N.B.:

Het schilderij beeldt onmiskenbaar de Vechtbrug af in Breukelen. De kijkrichting is naar het noordwesten vanaf de oostelijke oever van de Vecht. Het gebouw aan de rechteroever is kasteel Gunterstein. Het bruggetje is inmiddels vervangen voor een klapburg op dezelfde plaats en de afgebeelde thee-koopels zijn vervangen door replica's, maar de situatie is ter plekke nog steeds zeer herkenbaar.

€ 800 - 1.200

30

Jan van Kessel

(Amsterdam 1641 - 1680)

Gezicht op het bevroren Singel voor de Heiligewegspoort te Amsterdam

Olieverf op doek, 66.4 x 79 cm

Herkomst:

- Mogelijk Collectie Jacob van de Velden, Amsterdam
- Veiling Van de Schley/Yver, Amsterdam, 3 december 1781, lot 42 (als *Jan van Kessel*)
- Collectie Pieter Fouquet (1729-1800), Amsterdam
- Veiling Sotheby's, New York, 17 januari 1985, lot 102 (als *Anthonie Beerstraten*)
- Collectie Serge Philipson, Dublin (vanaf 1992) (als *Abraham Beerstraten*)
- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 10 november 1998, lot 50 (als *Jan van Kessel*) (incl. aankoopnota)
- Particuliere collectie, Nederland

30

Literatuur:

A.I. Davies, *Jan van Kessel (1641-1680)*, Doornspijk, 1992, pag. 35, 57-58, 113, 224, cat.no. 6 (afb.)

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 55404.

N.B.II:

Dit schilderij werd toegeschreven aan Beerstraeten, totdat Alice Davies het herkende als een werk van de hand van Van Kessel. Het is een van de vier gezichten van de hand van de kunstenaar die de Heiligewegspoort weergeven, alle gedateerd na 1664, het jaar waarin de poort werd gesloopt. Davies stelt dat al deze schilderijen gebaseerd zijn op een tekening welke Van Kessel maakte in 1664 (Berlijn, Kupferstichkabinett, inv.no. 2853) en mogelijk andere verloren tekeningen gecombineerd met zijn herinnering aan de plek. De Heiligewegspoort, een van de stadspoorten van Amsterdam, werd ook enkele malen vastgelegd door Jan Beerstraeten

(1622-1666) en zijn zonen in de jaren 1660, waarvan een werk zich in het Amsterdam Museum bevindt (inv.no. A 643).

De Heiligewegspoort werd gebouwd in 1635 door de beroemde architect Jacob van Campen (1596-1657), maar werd gesloopt in het najaar van 1664, doordat hij in onbruik was geraakt door de Eerste Uitleg van Amsterdam. De naam van de poort is afkomstig van de straat welke in het verlengde lag, die liep naar de katholieke bedevaartkerk De Heilige Stede. Deze kerk, nu de Nieuwezijds Kapel, bevindt zich nochtans tussen het Rokin en de Kalverstraat.

De bevroren gracht voor de poort was onderdeel van het Singel en in de 17e eeuw Het Boerenverdriet genoemd. In 1665 werd dit gedeelte gedempt en omgevormd tot het huidige Koningsplein. Het gebouw links naast de poort is de Doopsgezinde kerk, de Kerk bij 't Lam, welke tot op de dag van vandaag te bezoeken is.

€ 10.000 - 15.000

31

31

Jan Ekels I

(Amsterdam 1724 - 1781)

Gezicht op de Buitenkant met links het pakhuis van de Admiraliteit van Amsterdam en de Oosterkerk in de achtergrond
Gemonogrammeerd en gedateerd 1778 r.o.

Olieverf op doek, 43.4 x 55 cm

Herkomst:

- Collectie Mrs. B.W. Green, Verenigd Koninkrijk
- Veiling Christie's London, 9 april 1937, lot 132 (gedateerd als 1773)
- Kunsthandel Douwes, Amsterdam
- Veiling Christie's Amsterdam, 8 november 1999, lot 78 (incl. aankoopnota)
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 62185, als *Gezicht op de huidige Prins Hendrikkade met in de achtergrond de Muiderpoort te Amsterdam*.

N.B.II:

De Buitenkant heeft plaats moeten maken voor de Prins Hendrikkade tijdens de aanleg van de stationseilanden. Hoewel het aanzicht voor een groot deel behouden bleef, verdwenen wel enkele namen met een lange geschiedenis zoals de Haringpikkerij, Texelsche Kade, Oude Teertuinen en het Kamerhoofd. De Binnenkant is heden ten dagen nog wel als zodanig te bewandelen.

€ 1.500 - 2.500

32

33

32

Gerrit Toorenburgh

(Amsterdam 1732 - Nijkerk 1785)

Gezicht op de Plantage Muidersgracht gezien vanaf de Plantage richting de Zuiderkerk, links het Roeterseiland
Gesigeneerd m.o.

Olieverf op doek, 44 x 49.5 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 8 februari 1988, lot 99

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.500 - 2.500

33

Gerrit Toorenburgh

(Amsterdam 1732 - Nijkerk 1785)

Amsterdam, gezicht op de Amstel richting de Blauwbrug met links het Diaconessen Weeshuis

Gesigeneerd l.o. Olieverf op doek, 40.2 x 50.7 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 9 mei 2006, lot 112 (incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 188588.

€ 1.500 - 2.500

34

34

Duitse School

(18e eeuw)

Ansicht einer brennenden Stadt

Olieverf op paneel, 23.3 x 31.2 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 1 september 1999, lot 63 (als navolger van Egbert van der Poel)
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Op de voorgrond is de brandweer druk in de weer met een slang-brandspuit (zie detail), welke werd uitgevonden door Jan van der Heyden in Amsterdam. Over deze uitvinding publiceerde Van der Heyden *Beschryving der nieuwelijks uitgevonden en geoctrojeerde slang-brand-sputten* in 1690.

€ 1.500 - 2.500

34 (detail)

35

35

Petrus van Schendel

(Terheijden 1806 - 1870 Brussel)

Elegant gezelschap kijkend naar Bengaals vuur in een park
Gesigneerd l.o.

Olieverf op paneel, 18.8 x 29.2 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Petrus van Schendel was een bijzondere kunstschilder, die al tijdens zijn leven in binnen- en buitenland grote roem verwierf. Hij behoorde in het midden van de 19e eeuw tot een van de meest vermogende schilders uit de Nederlanden. Vorstenhuizen en belangrijke particuliere verzamelaars behoorden tot zijn clientèle. Niet alleen waren zijn markttaferelen bij maan- en kaarslicht immens populair bij kunstkopers, maar ook voor zijn composities waarin de olielamp, het gaslicht of Bengaals vuur een rol speelden was veel belangstelling. In dit schilderij vormt Bengaals vuur de lichtbron. Vuurwerk kwam in de 13e eeuw naar Europa en in de 19e eeuw werd Bengaals vuur gebruikt om feestelijkheden, zoals hier is te zien, sfeervoller en levendiger te maken.

€ 5.000 - 7.000

36

36

Hendrick de Meijer

(1620 - 1689/1698)

*Een arrenslee en schaatsers op de bevroren waterweg
bij de Oude Ooster Hoofdpoort te Rotterdam*

Olieverf op paneel, 45.1 x 62.41 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 8.000 - 12.000

37

37

Hendrick de Meijer

(1620 - 1689/1698)

Scheper op de Merwede en Dordrecht aan de horizon

Olieverf op paneel, 57.3 x 80.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Verenigd Koninkrijk

€ 8.000 - 12.000

Lol en leedvermaak

"Seer ghesellich, ende boven al boerdich [vol humor], boetsachtich [grappig] ende kluchtich van woorden, maer somtijdts te veel." Zo omschreef de Italiaan Lodovico Guicciardini de Hollanders in 1612. De 17e-eeuwse Hollanders deden deze beschrijving eer aan, zo blijkt uit een schuine mop gecomponeerd door Aernout van Overbeke (1634-1672) over Cornelis van Aerssen (1600-1662), heer van Sommelsdijck en kolonel bij de cavalerie: *"De heer van Sommelsdijck werd door zijn 'instrument' geschooten. Terwijl hij werd behandeld, kwam een vrouw zijn vrouw waarschuwen, en zei: 'mevrouw, let wel op, want de geneesheer die uw man behandelt, is géén goede meester. Hij zou laatst de vinger van mijn man genezen en hij genas die stijf.' 'Die geneesheer is goed, want zo wil ik het hebben,' antwoordde mevrouw [Van Aerssen]."*

Ook in de schilderkunst waren de grappen en grollen in de Gouden Eeuw niet mis. Op de voorgrond van lot 36 van de hand van Hendrick de Meijer is een poepend mannetje te zien, terwijl hij de toeschouwer aankijkt. De kunstenaar vereeuwigde op zijn schilderijen vaker dit soort grappige taferelen, zoals ook op lot 37 met maar een enkele bedoeling: de toeschouwer aan het lachen krijgen. Wanneer de eigenaar van het schilderij zijn nieuwe aanwinst toonde, kon er gegiecheld worden – het diende dus als een *piece de conversation*.

In 2015 werd een ontdekking gedaan op het schilderij *Dorpskermis* met een kerk op de achtergrond van Isaac van Ostade, uit de Royal Collection in het Verenigd Koninkrijk. Tijdens de restauratie werd een poepend mannetje ontdekt dat naar schatting aan het begin van de vorige eeuw overschilderd werd. King George IV kon het mannetje wel waarderen en kocht het schilderij, maar onder zijn preutse Victoriaanse opvolger Edward, de zoon van Koningin Victoria, moest de poepende man in 1903 het veld ruimen en werd overschilderd.

in de Gouden Eeuw

Kunstenaren in de 17e eeuw schilderden dit soort tafereelen vaker, deels als grap, maar ook om hun inspiratie te benadrukken: de natuur. Bovendien kwam het soms voor dat de opdrachtgever niet voldoende betaalde of onenigheid had met de kunstenaar, waardoor de schilder zich naar verluid zelf in gehurkte positie afbeeldde op het schilderij.

Op een van de twee schilderijen van De Meijer in deze veiling is, naast een poepertje, ook een schaatser afgebeeld die een harde val maakt. Zo ook op lot 30 van de hand van Jan van Kessel. De 17e-eeuwse Hollanders hielden niet enkel van vieze grapjes, maar ook van leedvermaak. De Hollanders stonden immers bekend als de grootste lolbroeken van Europa.

38

39

38

Omgeving van Willem van Diest

(17e eeuw)

Vissers hun net binnenhalend in een riviermonding bij een smalschip, een stad in het verschiet

Olieverf op paneel, 28.8 x 36.9 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 9 september 1998, lot 259

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

39

Navolger van Jan van Goyen

(18e/19e eeuw)

Rivierlandschap met vissers met fuiken in roeiboot

Draagt monogram VG op hek r.o.

Olieverf op paneel, 31.2 x 38.9 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 20 maart 2001 (incl. aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

40

40

Toegeschreven aan Pieter Mulier I

(Haarlem 1600/1615 - 1659)

Een vissersboot, roeiboot en Hollandse driemaster op woelig water

Olieverf op doek, 56.4 x 49.3 cm

Herkomst:

- Collectie Prof. Dr. R. Spiegler, Duitsland
 - Veiling Christie's Amsterdam, 23 - 24 juni 2015, lot 65 (incl. aankoopnota)
 - Particuliere collectie, Nederland
- € 2.000 - 4.000

41

41

Arnoldus van Anthonissen

(Amsterdam/Den Haag/Leiden 1631/1632 - Zierikzee 1703)

Een tjalk bij stevige bries

Gemonogrammeerd op paaltje r.o.

Olieverf op paneel, 33.4 x 27.5 cm

Herkomst:

- Collectie J.H. Menkhorst, Nieuwpoort
- Veiling Christie's Amsterdam, 2 december 1987, lot 161 (incl. aankoopnota)
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 8556.

€ 1.000 - 2.000

42

43

44

42

Toegeschreven aan Aernout Smit

(Amsterdam 1640/1641 - 1710)

Koopvaardij, een Wijdschip en een roeiboort in een zomerse bries bij een kade

Olieverf op doek, 38 x 52.7 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 6 november 2001, lot 61

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 4.000

43

Gerrit Groenewegen

(Rotterdam 1754 - 1826)

Gestrane bomschuiten, Scheveningen

Gesigneerd en gedateerd 1795 verso

Inkt op papier, 13.2 x 20.4 cm

€ 700 - 900

45

44

Toegeschreven aan Martinus Schouman

(Dordrecht 1770 - Breda 1848)

De reede van Batavia: driemasters voor de kust van Batavia

Inkt en potlood op papier, 34 x 48.8 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 1 september 2004, lot 167,

(incl. aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 1.500

45

Johannes Hermanus Koekkoek

(Veere 1778 - 1851)

Strandgezicht met scheepslieden

Olieverf op paneel, 30.8 x 41.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Dit werk is compositorisch en thematisch te vergelijken een ander werk van de hand van deze kunstenaar, *De gestrande boot*, geveild bij Christie's Amsterdam, 24 oktober 2000, lot 191.

€ 2.500 - 3.500

46

47

46

Peter Sterkenburg

(Harlingen 1955 - Zürich 2000)

Schepen op woelige zee (1986)

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 100 x 129.9 cm

Herkomst:

- Particuliere collectie, Nederland (rechtstreeks van de kunstenaar verkregen)

- Veiling AAG, Amsterdam, 27 mei 2013, lot 35

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.500 - 2.500

47

Hermanus Koekkoek jr.

(Amsterdam 1836 - Londen 1909)

Figuren bij gestrande bomschuiten bij een ondergaande zon

Gesigneerd met initialen l.o.

Olieverf op paneel, 9.8 x 13.5 cm

€ 800 - 1.200

48

49

48

Jacob Eduard van Heemskerck van Beest

(Kampen 1828 - Den Haag 1894)

Schepen op de Zuiderzee

Gesigneerd l.o.

Olieverf op paneel, 43.1 x 75 cm

N.B.:

Als luitenant ter zee koos Jacob van Heemskerck van Beest op 25-jarige leeftijd voor het kunstenaarsleven. Hij schilderde enkel wat hem zijn leven lang boeide: zeegezichten met schepen en wrakken. Het liefst toonde hij op zijn werken de extremen van de Zuiderzee - van zonnige zomer tot woelige winter.

€ 1.800 - 2.400

49

Hermanus Koekkoek jr.

(Amsterdam 1836 - Londen 1909)

Zeilschepen bij het havenhoofd

Gesigneerd r.o.

Olieverf op paneel, 15.5 x 20.3 cm

€ 1.500 - 2.500

50

51

50

Hendrik Gerrit ten Cate

(Amsterdam 1803 - 1856)

Hollands ijsgezicht met schaatsers en koek-en-zopie

Gesigeneerd en gedateerd 1844 r.o.

Olieverf op paneel, 22.7 x 27.7 cm

€ 1.800 - 2.400

51

Joseph Bles

(Den Haag 1825 - 1875)

Rivierlandschap met veerpont in de omgeving van Wijk bij Duurstede

Gesigeneerd en gedateerd '52 r.o.

Olieverf op paneel, 33.3 x 44.2 cm

Herkomst:

- Veiling Neumeister, München, 11 december 1991, lot 393

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

52

53

52

Petrus Paulus Schiedges I

(Den Haag 1813 - 1876)

Bomschuit in de branding

Gesigneerd en gedateerd 62 l.o.

Olieverf op paneel, 22.8 x 33.1 cm

€ 1.200 - 1.500

53

Jan Theodoor Kruseman

(Amsterdam 1835 - Ukkel 1895)

Schepen voor anker bij maanlicht

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 35.8 x 49.6 cm

€ 700 - 900

54

54

Pieter Lodewijk Francisco Kluyver

(Amsterdam 1816 - 1900)

Sprokkelen van het hout op een winterse namiddag

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 77.2 x 64.1 cm

€ 3.000 - 5.000

55

56

55

Abraham van der Wayen Pieterszen

(Middelburg 1817 - Sint-Maria-Horebeke 1880)

Wandelaars en schaatsers op het ijs met koek-en-zopie op de achtergrond

Gesigeneerd en gedateerd 1847 l.o.

Olieverf op paneel, 33.3 x 43.7 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 3.000

56

Claas Hendrik Meiners

(Amsterdam 1819 - Arnhem 1894)

Winterlandschap

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op paneel, 24.3 x 28 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 1.500 - 2.500

57

58

57

Gerard Bilders

(Utrecht 1838 - Amsterdam 1865)

Koeien in de uiterwaarde na een zomerse hoosbui

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op paneel, 45 x 61 cm

€ 2.000 - 4.000

58

Anton Nicolaas Marie Karsen

(Den Haag 1945)

Hollands wintergezicht met schaatsers bij koek-en-zopie

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op paneel, 23 x 30 cm

€ 1.000 - 2.000

59

59

Wouterus Verschuur

(Amsterdam 1812 - Vorden 1874)

Een onverwachte ontmoeting

Gesigeneerd en gedateerd 1846 r.o.

Olieverf op paneel, 32.5 x 43 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Wouterus Verschuur sr. was een van de meest vaardige Nederlandse paardenschilders van de 19e eeuw. Van zijn leermeester P.G. van Os (1776-1839) leerde hij hun bouw en dynamiek natuurgetrouw, levendig en gedetailleerd vast te leggen. Vanaf 1840 maakte Verschuur naam met zijn talent, dat werd opgemerkt doordat hij erin slaagde zijn paarden 'karakter' te geven, zoals ook te zien in dit schilderij. Houtspokkelaars staan op het punt om huiswaarts te gaan. Hun hond begroet de tegemoet komende ruiter te paard. Sfeer verhogend is de ruïne, een romantisch schildermotief pur sang. Winterlandschappen van Verschuur sr., gestoffeerd met paarden en figuren, komen slechts sporadisch op de markt. Zijn werk is in veel museumcollecties vertegenwoordigd en is zeer gezocht door (inter-)nationale verzamelaars.

€ 12.000 - 15.000

60

60

Johann Bernhard Klombeck

(Kleef 1815 - 1893)

Reiziger en schaapsherders bij een kapel in de omgeving van Kleef

Gesigneerd met initialen en gedateerd 1840 r.o.

Olieverf op paneel, 17.5 x 21 cm

N.B.:

Klombeck was de beste leerling van B.C. Koekkoek (1803-1862), de 'prins der landschapschilders'. Klombeck schilderde zomer- en winterlandschappen en bosgezichten, waarbij hij sterk door het oeuvre van zijn beroemde leermeester beïnvloed werd. Dit zomerlandschap staat qua compositie en sfeer dicht bij het werk van Koekkoek en is een fraai voorbeeld van de Kleefse romantiek.

€ 2.500 - 3.500

61

61

Jan Evert Morel II

(Amsterdam 1835 - Weesp 1905)

Wandelaars op een bospad in een zonnig rivierlandschap

Gesigneerd m.o.

Olieverf op doek, 46.7 x 64.5 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 3.000 - 5.000

62

62

Abraham Johannes Couwenberg

(Delft 1806 - Arnhem 1844)

Panoramisch gezicht op de stad Arnhem met oogstende boeren en de Eusebiuskerk in het verschiet (ca. 1840-1842)

Olieverf op doek, 38.5 x 52 cm

Herkomst:

- Particuliere collectie, Nederland
- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 11 april 1995, lot 216
- Particuliere collectie, Nederland

Tentoonstelling:

Gemeentemuseum Arnhem, *De Grote Kerk van Arnhem*, 14 mei - 15 juni 1953

N.B.:

In de verte zijn, van rechts naar links, de karakteristieke torens van de Sint-Eusebiuskerk en de Sint Walburgiskerk waarneembaar, met daarachter de Rijn. Couwenberg zijn oeuvre is zeldzaam: net als collega en tijdgenoot Wijnand Nuijen (1813-1839) overleed hij op relatief jonge leeftijd, maar liet een paar meesterlijk vervaardigde schilderijen en aquarellen na.

€ 2.500 - 3.500

63

Bartholomeus Johannes van Hove

(Den Haag 1790 - 1880)

Panoramisch gezicht op de stad 's-Gravenhage vanuit het noordwesten (ca. 1843)

Olieverf op paneel, 15.8 x 22.9 cm

N.B.:

Van de Haagse schilder B.J. van Hove zijn slechts enkele stadspanorama's bekend. Dit schilderij vervaardigde hij omstreeks 1843. Het toont een vergezicht op Den Haag, gezien vanaf de rand van het Dekkersduin. Schuin naar rechts ligt de Afzanderijvaart. Op het gebied onderaan het duin werd in de jaren '70 van de 19e eeuw het Zeeheldenkwartier gebouwd. Het rijtje huizen links in de verte ligt langs de tegenwoordige Toussaintkade. Het markante stedelijk silhouet aan de horizon bestaat van links naar rechts o.a. uit: de Kloosterkerk aan het Lange Voorhout, de Ridderzaal op het Binnenhof, de Nieuwe Kerk aan het Spui, het torentje van het Oude Stadhuis aan de Groenmarkt, de Grote of Sint-Jacobskerk, de Teresiakerk, de Willibrorduskerk, het regentengebouw van het Hofje van Nieuwkoop aan de Prinsengracht. Een geaquarelleerde compositietekening (collectie Haags Gemeentearchief) lag aan de basis voor de totstandkoming van dit schilderij. Het nu ter veiling aangeboden schilderij fungeerde als eerste aanzet voor een grotere variant door Van Hove, die tot de kerncollectie van het Haags Historisch Museum behoort (inv.no. 1932-0009-SCH).

€ 1.500 - 2.500

63

64

64
Johannes Josephus Destree
 (Laken 1827 - Den Haag 1888)
Gezicht op Gorinchem
 Gesigneerd l.o.
 Olieverf op paneel, 33.6 x 46.3 cm
 € 2.000 - 4.000

65

66

65

Antonie Jacobus van Wijngaerdt

(Rotterdam 1808 - Haarlem 1887)

Hollands rivierlandschap met rustend landvolk en koeien

Olieverf op paneel, 17.7 x 29.5 cm

€ 900 - 1.200

66

Adriaan Marinus Geijp

(Middelburg 1855 - Den Haag 1926)

Koeien in een zomers rivierlandschap

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 35.5 x 54.6 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 1 september 2005, lot 291

(incl. aankoopnota)

- Particuliere collectie, Japan

€ 600 - 1.000

67

68

67

Georgius Heerebaart

(Amsterdam 1829 - 1915)

Panoramisch gezicht op een stadspoort van Amsterdam

Gesigneerd r.o.

Olieverf op paneel, 24.2 x 42.3 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Pieter A. Scheen, Den Haag (ca. 1959)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Op dit schilderij is ofwel de Weesperpoort, ofwel de Utrechtsepoort afgebeeld. Deze vestingwerken werden opzettelijk identiek aan elkaar gebouwd, zodat mogelijke vijanden zich niet konden oriënteren.

€ 1.800 - 2.400

68

Pieter Cornelis Dommersen

(Utrecht 1834 - Hexham 1918)

Aanmeren van de boten bij opkomst van de storm

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 39.5 x 61 cm

€ 800 - 1.200

69

71

70

72

69

Nicolaas Riegen

(Amsterdam 1827 - 1889)

Vertrek bij ochtendgloren

Gesigneerd l.o.

Olieverf op paneel, 33.6 x 49 cm

€ 1.500 - 3.500

71

Charles Rochussen

(Kralingen 1814 - Rotterdam 1894)

Figuren op een veerpont

Gesigneerd met initialen en gedateerd 47 l.o.

Olieverf op doek, 32.6 x 46.1 cm

€ 800 - 1.200

70

Adrianus David Hilleveld

(Amsterdam 1838 - 1869/1889)

Strandgezicht bij het vallen van de avond

Gesigneerd met initialen en gedateerd 56 r.o.

Olieverf op paneel, 34.7 x 44.6 cm

€ 600 - 1.000

72

Charles Rochussen

(Kralingen 1814 - Rotterdam 1894)

Terugkeer naar het koopvaardijship

Gesigneerd met initialen en gedateerd 49 l.o.

Olieverf op doek, 32.2 x 46.1 cm

€ 800 - 1.200

73

73

Carel Frans Philippeau

(Amsterdam 1825 - Princenhage 1897)

Italiaans gezelschap in de bergzon

Gesigneerd r.o.

Olieverf op paneel, 19.2 x 41 cm

€ 2.000 - 3.000

74

74

Abraham Hulk jr.

(Amsterdam 1843 - 1919)

Abinger near Dorking Surrey

Gesigneerd r.o.

Gesigneerd en getiteld verso

Olieverf op doek, 101.4 x 75.8 cm

N.B.:

De kunstenaar was vanaf 1870 werkzaam in het Engelse graafschap Surrey. Dit werk toont de bosrijke omgeving van het kleine plaatsje Abinger, vlakbij Dorking.

€ 600 - 1.000

75

76

75

Hendrik Barend Koekkoek

(Amsterdam 1849 - Londen 1889/1909)

Familie in de schapenweide

Gesigneerd l.o.

Gesigneerd, geannoteerd *This picture is warranted to be painted by me* en met lakzegel op etiket op spieraam

Olieverf op doek, 30.4 x 38.5 cm

€ 500 - 800

76

Jan Evert Morel II

(Amsterdam 1835 - Weesp 1905)

Rustende figuren aan een landweg

Gesigneerd l.o.

Olieverf op paneel, 15.9 x 12.5 cm

€ 800 - 1.200

77

77

Hendrik Pieter Koekkoek

(Hilversum 1843 - Groot-Brittannië 1890/1910)

Boerenlandschap met sloot, stolpboerderij en figuren, waaronder jagers tijdens de ontweiding van een haas

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 92.2 x 117.8 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Hendrik Pieter Koekkoek was een landschapschilder behorend tot de bekende schildersfamilie Koekkoek. Hij was een leerling van zijn vader M.A. Koekkoek I (1807-1868), maar bleek al gauw zelf ook over veel schildertalent te beschikken. Zijn beste schilderijen kwamen in de periode 1860-1870 tot stand, toen hij hoofdzakelijk in Holland woonde en werkte. Ook dit fraaie schilderij komt uit H.P. Koekkoeks Hollandse periode en is niet alleen opvallend door de fraai afgebeelde figuren, maar ook door het bijzonder grote formaat.

€ 4.000 - 6.000

78

78

Johannes Warnardus Bilders

(Utrecht 1811 - Oosterbeek 1890)

Visser in zijn vlet aan de waterkant met bergeenden

Gesigneerd en gedateerd 66 l.o.

Olieverf op doek, 34.3 x 60.1 cm

€ 3.000 - 5.000

79

79

Pieter Lodewijk Francisco Kluver

(Amsterdam 1816 - 1900)

Kunstenaar aan het werk in panoramisch zomerlandschap

Gesigneerd m.o.

Olieverf op doek, 64 x 78.8 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 12.000 - 18.000

80a

80b

81

82

80

Auguste Coomans

(1855 - na ca.1896)

a) *Zomerlandschap*

Gesigneerd en gedateerd 69 l.o.

Olieverf op paneel, 24 x 36 cm

b) *Winterlandschap*

Gesigneerd en gedateerd 69 l.o.

Olieverf op paneel, 23.9 x 36.1 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 21 december 2004, lot 48

- Particuliere collectie, Nederland

(2x)

€ 500 - 1.000

81

Hermanus Koekkoek jr.

(Amsterdam 1836 - Londen 1909)

Dorpsgezicht met molen aan water

Gesigneerd J van Couver r.o.

Olieverf op doek, 45.5 x 61 cm

Herkomst:

- Veiling AAG, Amsterdam, 8 november 2010, lot 96

- Particuliere collectie, Nederland

N.B:

In Engeland gebruikte deze kunstenaar ook de pseudonimen Jan van Couver en L. van Straaten om zijn werk te signeren.

€ 800 - 1.200

82

Marinus Adrianus Koekkoek II

(Amsterdam 1873 - 1944)

Figuren op het molenerf

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 24.5 x 34.8 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 14 juni 2005, lot 17 (als Marinus Adrianus Koekkoek I)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 600 - 1.000

83

84

83

Franz Courtens

(Dendermonde 1850 - Brussel 1943)

Het dorp

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 59.3 x 88 cm

€ 800 - 1.200

84

Piet Schipperus

(Rotterdam 1840 - Den Haag 1929)

Herder met zijn kudde bij de schaapskooi

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 119 x 70.7 cm

€ 800 - 1.200

85

85

Jan Weissenbruch

(Den Haag 1822-1880)

Rustende figuur met hond bij het bleekveld (ca. 1841-1844)

Gesigeneerd r.o.

Gemonogrammeerd verso

Olieverf op paneel, 19.2 x 26.6 cm

N.B.:

Jan Weissenbruch wordt door kunsthistorici vanwege zijn heldere licht en realistische schilderstijl als 'de Johannes Vermeer' van de 19e eeuw beschouwd. Zijn pittoreske stads- en dorpsgezichten en rivierlandschappen ademen een verstilde mystieke sfeer uit. Weissenbruch had een romantische liefde voor architectuur uit het verleden en legde het verdwijnen van oude gebouwen, stadspoorten en stadsomwallingen vast, die in zijn tijd veelal vanwege functieverlies werden afgebroken. Bijzonder en vooruitstrevend waren Weissenbruchs scherpte en realisme. Daarmee heeft hij een unieke plaats binnen de Nederlandse kunst van de negentiende eeuw verworven. Kort geleden wijdde het Teylers Museum in Haarlem een belangrijke overzichtstentoonstelling aan zijn oeuvre.
€ 3.000 - 4.000

86

86

Adrianus Eversen

(Amsterdam 1818 - Delft 1897)

Capriccio stadsgezicht van de Hanzestad Deventer (ca. 1860-1866)

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op doek, 30.7 x 47.8 cm

N.B.:

Weergegeven is de situatie in de omgeving van de achterzijde van de Walstraat in Deventer in de jaren '60 van de 19e eeuw. De oude binnengracht is vanuit romantisch gedachtengoed wat breder weergegeven.

€ 2.500 - 3.500

87

87

Cornelis Christaan Dommersen

(Utrecht 1842 - Den Haag 1928)

Amsterdam, bij de Zuiderkerk

Gesigeneerd en gedateerd 96 r.o.

Olieverf op doek, 39.5 x 31.3 cm

€ 1.000 - 2.000

88

Kasparus Karsen

(Amsterdam 1810 - Biebrich am Rhein 1896)

Gracht tussen hoge huizen

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op paneel, 23.4 x 30.2 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Borzo, 's-Hertogenbosch
- Veiling Christie's Amsterdam, 18 januari 2000, lot 45
- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

88

89

89

Johannes Embrosius van de Wetering de Rooij

(Woudrichem 1877 - 1972 Den Haag)

Gezicht op de haven van Enkhuizen met de Drommedaris

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op doek, 30.5 x 51 cm

N.B.:

De Drommedaris, ook wel de Zuiderpoort of Ketenpoort, is de zuidelijke stadspoort van Enkhuizen. De opvallende poort is gebouwd in 1540 en strategisch gelegen aan de ingang van de oude haven.

€ 700 - 900

90a

90b

90

Johannes Franciscus Spohler

(Rotterdam 1853 - Amsterdam 1923)

a) *Gezicht op de Staalmeestersbrug te Amsterdam met de Zuiderkerk in het verschiet*

Gesigeneerd en gedateerd 1919 l.o.

Olieverf op paneel, 18.8 x 14.2 cm

b) *Gezicht op een sluis bij een Hollandse haven*

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op paneel, 18.9 x 14.3 cm

(2x)

€ 3.500 - 4.500

91

91 etiket verso

91

Johannes Frederik Hulk sr.

(Amsterdam 1829 - Haarlem 1911)

Stadsgezicht

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek op paneel, 55 x 80.9 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Verso een etiket met: *F. Hulk, Stadsgezicht, Gered uit den brand in het Kurhaus te Scheveningen, Op Woensdag 1 September 1886.*

€ 4.000 - 6.000

92

92

Petrus Gerardus Vertin

(Den Haag 1819 - 1893)

Bedrijvigheid in een winters straatje

Gesigneerd en gedateerd 78 r.o.

Olieverf op paneel, 24 x 19.5 cm

€ 1.500 - 2.500

93

93

Petrus Gerardus Vertin

(Den Haag 1819 - 1893)

Sneeuwballen gooien op een zonnige winterdag

Gesigneerd en gedateerd 83 l.o.

Aquarel en inkt op papier, 43.7 x 35.6 cm

€ 1.500 - 2.500

Nicolaas Pieneman (1809 - 1860)
Cornelis Springer

Cornelis Springer

(1832-1891)

*De grootste schilder onder de architecten,
en de grootste architect onder de schilders*

In een eeuw waarin steden in hoog tempo veranderden, werd Cornelis Springer beroemd om zijn romantische voorstellingen hiervan. Hij werd meesterlijk in het afbeelden van de stad en de bedrijvigheid van haar inwoners. Marktlui, moeders met hun kinderen, kooplieden en verliefde paartjes zijn door hem vereeuwigd op het doek. Het warme zonlicht valt over de gevels van straten en steegjes, dat ook de boombladeren doet schitteren. Met al deze details en figuren wekte hij in zijn schilderen de stad tot leven. Bovenal komt zijn ongekeerde talent naar boven voor het afbeelden van architectonische elementen. Deze virtuositeit en toewijding aan het 19^e-eeuwse stadsleven komt uitgesproken naar voren in Springers *De Kleine Kerktoren te Edam bij zomer*, **lot 94**.

Dat Springer opgroeide in een familie van aannemers en bouwkundigen, heeft ongetwijfeld meegespeeld in de ontwikkeling van dit talent en zijn liefde voor dit genre. Het is dan ook niet verbazend dat hij in 1835 in de leer ging bij Kasparus Karsen (1810-1896), een van de bekendste schilders van stadsgezichten in deze tijd. Springer was op dat moment nog jong, slechts achttien jaar oud, en werd sterk door Karsen beïnvloed. Dit uitte zich in geheel of gedeeltelijk gefantaseerde stadsgezichten (capriccio's), die tot het midden van de jaren '50 veelvuldig in zijn oeuvre voorkwamen. Er zijn echter ook verschillen tussen Springer en Karsen te ontdekken.

Bij het afbeelden van oude bouwwerken toont Karsen ons afgebrokkelde muren en torens, terwijl Springer de voorkeur had voor puntgave gevels.

Hoewel Springer in de jaren '50 nog steeds in zijn geboortestad Amsterdam woonde, reisde hij door heel Nederland om potloodschetsen te maken. Deze schetsen werkte hij in zijn atelier uit tot stadsgezichten, die grotendeels - op een enkel detail na - correspondeerden met de werkelijkheid. Deze ommezwaai van fictieve naar realistische weergaven had naar alle waarschijnlijkheid een commerciële reden. Zo was een fraai geschilderd en goed herkenbaar Amsterdams stadsgezicht voor liefhebbers een aantrekkelijker object om te bezitten dan een fictief zicht op Amsterdam. De kijk van Springer op het gedetailleerde en zijn feilloze gebruik van clair-obscur, hebben hem tot een schilder gemaakt van nationale en internationale allure.

Zijn ster rees en hij was al tijdens zijn leven een kunstenaar met aanzien. In 1844 werd hij lid van het Amsterdamse kunstenaarsgenootschap *Arti et Amicitiae*, en in 1878 werd hij samen met Jozef Israëls (1824-1911) door het Ministerie van Buitenlandse Zaken uitgenodigd om zijn oordeel uit te brengen over de plannen voor het nog te bouwen Rijksmuseum – waarin nu zoveel van zijn prachtige werken hangen.

94

Cornelis Springer

(Amsterdam 1817 - Hilversum 1891)

De Kleine Kerktoren te Edam bij zomer

Gesigeneerd en gedateerd 79 r.o.

Met kunstenaarszegel verso

Olieverf op paneel, 62 x 48 cm

Herkomst:

- Collectie G.H. Matthijssen, Leeuwarden (aangekocht in 1880)
- Collectie Fetter, Amsterdam
- Collectie Stania State, Oenkerk (vanaf 1939)
- Kunsthandel Pieter A. Scheen, Den Haag (1951) (inv.no. S. 513000)
- Collectie A.F. Lodeizen, Wassenaar (vanaf 1955)
- Veiling Paul Brandt, Amsterdam, 7 mei 1974, lot 1062
- Particuliere collectie, Nederland

Tentoonstelling:

- Kunsthandel Pieter A. Scheen, Den Haag, 1951, no. 21
- Centraal Museum, Utrecht, *Nederlandse Architectuurschilders 1600-1900*, 28 juni - 28 december 1953, no. 91
- Museum Prinsenhof, Delft, *De Romantische School*, 23 december 1955 - 12 februari 1956, no. 108

Literatuur:

- Stania-State Museum, *Museum gids*, Oenkerk, 1939, no. 209
- C. Basoski, 'Romantiek in een Straatje te Edam' in *Nieuwe Haagsche Courant*, 28 september 1951 (afb.)
- P.A. Scheen, *Lexicon Nederlandse beeldende kunstenaars 1750-1950*, Den Haag, 1970, vol. II, no. 202 (afb.)
- W. Laanstra, H.C. de Bruijn & Dr J.H.A. Ringeling, *Cornelis Springer (1817-1891)*, Tableau, Utrecht, 1984, pag. 197, no. 79-6 (afb.)
- A. Ligthart, *Door het oog van Cornelis Springer*, Scriptum, Schiedam, 2015, pag. 110, afb. 136 (als *Lingerzijde met Speeltoren te Edam*)

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 37284, als *Gezicht in Edam*.

N.B.II:

Hier afgebeeld is de Lingerzijde, met de indrukwekkende Speeltoren of de Kleine Kerktoren. De toren is het enige gedeelte van de Onze Lieve Vrouwekerk dat heden ten dage nog bestaat, daar de kerk in 1882 werd gesloopt.

€ 20.000 - 30.000

95

95

Cornelis Springer

(Amsterdam 1817 - Hilversum 1891)

Sint Catharinaklooster, Brielle

Gesigeneerd met initialen l.o.

Inkt en potlood op papier, 16 x 20.4 cm

€ 800 - 1.200

96

Cornelis Springer

(Amsterdam 1817 - Hilversum 1891)

Hollands kerkinterieur met een elegant koppel

Gemonogrammeerd en gedateerd '44 l.o.

Olieverf op doek, 32.8 x 27.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Cornelis Springer behoort tot een van de belangrijkste kunstschilders van de Hollandse romantiek. Springer kwam uit een familie van timmerlieden, aannemers en architecten. Hij legde zich al vroeg toe op het tekenen en schilderen van stads- en dorpsgezichten. Zijn voorkeur ging daarbij meestal uit naar pittoreske plaatsen met fraaie 16e- en 17e-eeuwse gebouwen. Kerkinterieurs zijn zeer zeldzaam binnen zijn oeuvre. Er zijn er slechts enkele bekend, waarvan dit schilderij een fraai voorbeeld is. De gotische kerkarchitectuur is krachtig geschilderd en de lichtval heeft Springer sfeervol weergegeven. Dat Springers kerkinterieurs bij leven van de kunstenaar ook grote bewondering oogstten blijkt uit het gegeven dat hij twee jaar later - in 1846 - voor zijn werk *Interieur van de Nieuwe Kerk te Amsterdam*, tijdens de Tentoonstelling van Levende Meesters bij Felix Meritis, een gouden medaille ontving.

€ 6.000 - 8.000

97

98

97

Johannes Bosboom

(Den Haag 1817 - 1891)

De Grote Sjoel (Portugese Synagoge, Amsterdam)

Gesigeneerd r.o.

Inkt op papier, 10.2 x 13.7 cm

Literatuur:

C.H. Dinkelaar, D.L. Kaatman, *Johannes Bosboom (1817-1891): schilder van licht, schaduw en kleur*, Rokin Art Press,

Laren, 1999, pag. 228, cat. no. SA 14-1

€ 2.000 - 3.000

98

Johannes Bosboom

(Den Haag 1817 - 1891)

De Duitse synagoge te 's-Gravenhage

Gesigeneerd r.o.

Aquarel op papier, 20 x 28 cm

€ 600 - 1.000

99

99

Johannes Bosboom

(Den Haag 1817 - 1891)

Kerkgangers bij het oxaal (jaren 1840)

Gesigineerd m.o.

Olieverf op paneel, 20.3 x 15 cm

N.B.:

Verso het lakzegel van Etienne le Roy (1828-1877), beroemd kunsthandelaar te Brussel en restaurator voor het Mauritshuis in de periode 1860-1866.

€ 2.000 - 4.000

100

100

Johannes Bosboom

(Den Haag 1817 - 1891)

Poortje van het Oude Vrouwenhuis, Hoorn

Gesigeneerd r.o.

Inkt op papier, 13.5 x 8.5 cm

Herkomst:

- Veiling Paul Brandt, Amsterdam, 1936
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Het betreft hier een studie voor een gelijknamig schilderij van de hand van Bosboom, geveild bij Christie's Amsterdam, 24 april 2002, lot 99.

€ 500 - 800

101

Jan Jacob Schenkel

(Amsterdam 1829 - 1900)

Figuren in de Hooglandse kerk, Leiden

Gesigeneerd en gedateerd 96 r.o.

Olieverf op doek, 59.4 x 47.3 cm

€ 2.000 - 4.000

102

102
Johannes Rosierse
 (Dordrecht 1818 - 1901)
Jonge vrouw bij kaarslicht
 Gesigneerd l.o.
 Olieverf op doek, 31 x 23.2 cm
 € 1.500 - 3.000

103

103
Johannes Weiland
 (Vlaardingens 1856 - Den Haag 1909)
De aardappelschilster
 Gesigneerd r.o.
 Olieverf op doek, 56.2 x 40.6 cm
 € 600 - 1.000

104

104
Charles Venneman
(Gent 1802 - Brussel 1875)
Boerengezin in interieur
Gesigneerd en gedateerd 1838 l.o.
Olieverf op paneel, 56 x 72.9 cm
€ 3.000 - 5.000

105

105

Evert Pieters

(Amsterdam 1856 - Laren (NH) 1932)

Dame in boudoir

Gesigneerd en gedateerd 1908 23/12 l.o.

Olieverf op doek, 60.9 x 50.7 cm

€ 2.000 - 4.000

106

106

Evert Pieters

(Amsterdam 1856 - Laren (NH) 1932)

Jong geleerd, oud gedaan

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 60.7 x 50.3 cm

€ 2.000 - 4.000

107

107

George Hitchcock

(Providence 1850 - Marken 1913)

Dutch women conversing

Gesigneerd en onduidelijk gedateerd 1886 r.o.

Olieverf op doek, 44.7 x 74.1 cm

€ 4.000 - 6.000

108

109

110

108

Jan Hendrik Weissenbruch

(Den Haag 1824 - 1903)

Heidelandschap

Gesigeneerd l.o.

Aquarel op papier, 19 x 27.7 cm

Herkomst:

- Veiling Pook & Pook, Downington, 14 januari 2011, lot 152

- Particuliere collectie, Nederland

€ 500 - 800

109

Jan Hendrik Weissenbruch

(Den Haag 1824 - 1903)

Hollands polderlandschap met wipmolen

Gesigeneerd r.o.

Krijt en potlood op papier, 22.5 x 32.6 cm

N.B.:

Deze tekening heeft waarschijnlijk als inspiratiebron gediend voor Weissenbruch's schilderij *De wip-molen*.

Zie: W. Laanstra, Johan Hendrik Weissenbruch 1824-1903, Amsterdam, 1992, pag. 116, cat.no. O/42-1 (afb.).

€ 500 - 800

111

110

Jan Hendrik Weissenbruch

(Den Haag 1824 - 1903)

Zaltbommel

Gesigneerd r.o.

Aquarel op papier, 18.6 x 13.2 cm

Herkomst:

- Collectie Dr. J.A. van Dongen, Amsterdam

- Particuliere collectie, België

€ 800 - 1.200

111

Jan Hendrik Weissenbruch

(Den Haag 1824 - 1903)

Figuur bij een beek in de herfst

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek op paneel, 32.2 x 41.8 cm

N.B.:

J.H. Weissenbruch was een van de meest begaafde schilders van de Haagse School. Samen met zijn neef Jan Weissenbruch en Willem Roelofs was hij in 1847 betrokken bij de oprichting van het Haagse artistieke genootschap Pulchri Studio en werd hij een belangrijke kunstenaar binnen de Haagse en nationale kunstwereld. Weissenbruchs grote kracht was het weergeven van het typisch Hollandse licht. Zijn credo luidde: *'Licht en lucht zijn de grote tovenaars' [...]* *'Schilders kunnen nooit genoeg naar de lucht kijken'*. Vincent van Gogh noemde J.H. Weissenbruch later *'le joyeux Weiss'*.

€ 2.500 - 3.500

112

113

114

112

Louis Aimé Japy

(Berne 1840 - Parijs 1916)

Les Cueilleuses

Gesigeneerd en gedateerd 75 r.o.

Olieverf op doek, 41.1 x 58.4 cm

N.B.:

Japy was een leerling van onder andere Camille Corot (1796-1875) en verliet het familiebedrijf om zich volledig te wijden aan de landschapsschilderkunst. Hij legde onder andere de gebieden van Bretagne, Picardie en de l'Oise vast in een delicate vibrerende stijl, zonder de precisie van tekening te verwaarlozen. Beschouwd als een van de meest talentvolle leerlingen van Corot, wordt zijn werk in onder andere het Musée d'Orsay getoond.

€ 1.500 - 2.500

113

Anton L. Koster

(Terneuzen 1859 - Haarlem 1937)

De Haarlemmerhout

Gesigeneerd r.o.

Pastel op karton, 47.4 x 67 cm

Herkomst:

Afkomstig van familie van de kunstenaar

Literatuur:

F. de Graaf, *Anton L. Koster 1895-1937 - Schilder van bloembollenvelden*, Waanders, Zwolle, 2017, pag. 26. (afb.)

Tentoonstelling:

Museum De Zwarte Tulp, Lisse, *Naar de Bollen - Anton L. Koster, schilder van bollenvelden*, 15 september 2017 - 29

april 2018

€ 800 - 1.200

115

116

114

Paul Joseph Constantin Gabriël

(Amsterdam 1828 - Scheveningen 1903)

Eendenkorven in de plas

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op doek op paneel, 44.9 x 30.1 cm

Herkomst:

- E.J. van Wisselingh & Co, Amsterdam (inv.no 373x/1437x)
- Collectie Jan Michiel Pieter Glerum, Amsterdam (1925)
- Veiling Mak van Waay, Amsterdam, 28 februari 1933, lot 33
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunst-
geschiedenis te Den Haag onder nummer 243349.

€ 2.000 - 4.000

115

Paul Joseph Constantin Gabriël

(Amsterdam 1828 - Scheveningen 1903)

Molen aan water

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op karton op paneel, 18 x 24.5 cm

€ 1.000 - 3.000

116

Ben Viegers

(Den Haag 1886 - Nunspeet 1947)

Zomers weidelandschap met koeien

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op doek, 23.4 x 34.4 cm

€ 800 - 1.200

117

117
Jacob Maris
 (Den Haag 1837 - Karlovy Vary 1899)
Oriëntaalse figuren bij een poort
 Gesigneerd r.o.
 Olieverf op paneel, 20 x 14.5 cm
 € 600 - 1.000

118

118
Matthijs Maris
 (Den Haag 1839 - Londen 1917)
Man met rugzak (Duitse klederdracht-reisstudie ca. 1861)
 Olieverf op papier op doek, 35.8 x 25.7 cm
 Herkomst:
 - Veiling Christie's Amsterdam, 4 juli 2000, lot 194
 - Particuliere collectie, Nederland
 € 500 - 1.000

119

119

Jacob Maris

(Den Haag 1837 - Karlovy Vary 1899)

Badende kinderen aan een rivier

Gesigneerd en gedateerd 1868 r.o.

Olieverf op doek, 23 x 33 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Borzo, Den Bosch

- Particuliere collectie, Nederland

€ 3.000 - 5.000

120

121

122

120

Charles Dixon

(Goring 1872 - Itchenor 1934)

Schepen voor de werf van Portsmouth

Gesigneerd en gedateerd 93 r.o.

Aquarel op papier op karton, 56 x 103.4 cm

€ 1.000 - 2.000

121

Willem Roelofs

(Amsterdam 1822 - Berchem 1897)

Koeien bij de waterkant

Gesigneerd l.o.

Aquarel op papier, 27.6 x 44.8 cm

€ 1.000 - 2.000

122

Willem Roelofs

(Amsterdam 1822 - Berchem 1897)

Huiswaarts

Gesigneerd en gedateerd 1855 l.o.

Aquarel, inkt en gouache op papier, 27.9 x 41.4 cm

Herkomst:

- Veiling Vendu Notarishuis, Rotterdam, 9 november 2010, lot 23

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

123

124

123

Johan Hendrik van Mastenbroek

(Rotterdam 1875 - Rotterdam 1945)

"Havengezicht"

Gesigneerd en gedateerd 1910 r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1910 verso

Aquarel en krijt op papier, 51.8 x 70.1 cm

€ 2.000 - 3.000

124

Oscar Mendlik

(Radváncz 1871 - Bloemendaal 1963)

Een Winterdag op den Atlantische Oceaan

Gesigneerd en gedateerd 1919 r.o.

Getiteld op spieraam

Olieverf op doek, 37.3 x 57.3 cm

€ 500 - 1.000

125

125

Anton Mauve

(Zaandam 1838 - Arnhem 1888)

Hooien

Gesigneerd l.o.

Olieverf op paneel, 36.7 x 50 cm

N.B.:

Mauve werd door zijn leermeesters Pieter Frederik van Os (1808-1892) en Wouterus Verschuur (1812-1874) aangemoedigd als schilder van voornamelijk paarden en vee. In zijn latere werk werd de mens steeds belangrijker voor Mauve om af te beelden. Hij heeft op zijn beurt ook een bijzonder grote invloed gehad op de generatie schilders na hem. Zij werden niet alleen door hem geïnspireerd, maar ook opgeleid. Zo was Vincent van Gogh (1853-1890) een van zijn leerlingen.
 € 4.000 - 6.000

126

127

126

Willem G.F. Jansen

(Harlingen 1871 - Blaricum 1949)

Mallejan op landweg

Gesigineerd l.o.

Olieverf op doek, 60.6 x 80.7 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Simonis & Buunk, Ede (inv.no. 8072/Kh.bv)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 4.000

127

Johan Frederik Cornelis Scherrewitz

(Amsterdam 1868 - Hilversum 1951)

Het weiden van de schapen

Gesigineerd r.o.

Olieverf op doek, 70 x 100.3 cm

€ 1.000 - 2.000

128

129

128
David Schulman
 (Hilversum 1881 - Laren (NH) 1966)
Gooische boerderijen in de sneeuw
 Gesigneerd l.o.
 Olieverf op paneel, 18.1 x 23.7 cm
 € 600 - 1.000

129
Jakob Nieweg
 (Hogebeintum 1877 - Amersfoort 1955)
Het sneeuwt
 Gemonogrammeerd en gedateerd 1941 l.o.
 Olieverf op doek, 40.3 x 50.4 cm
 Herkomst:
 - Kunsthandel G.J. Nieuwenhuizen Segaar, Den Haag
 - Particuliere collectie, Nederland
 € 1.500 - 2.500

130

130

Louis Apol

(Den Haag 1850 - 1936)

Winterlandschap met wassende maan

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op paneel, 23.7 x 35.1 cm

€ 2.500 - 4.500

Hendrik Willem Mesdag

(1831-1915)

Mesdag was een vooraanstaand schilder van de Haagse School, maar koos pas op latere leeftijd voor het kunstenaarsvak. Jarenlang was hij werkzaam geweest in het bankbedrijf van zijn vader, terwijl hij elk moment van zijn vrije tijd doorbracht met tekenen. De prachtige zeegezichten van de kunstenaar zullen niemand onopgemerkt zijn gebleven en in Den Haag is zijn meesterwerk het Panorama van Scheveningen nog steeds te bezichtigen.

Het was J. van Santen Kolff, die de term Haagse School bij een tentoonstellingsbespreking in het blad De Banner in 1875 voor de eerste keer gebruikte. De criticus schreef over *"de realistische school van allernieuwste uitvinding en allerjongsten datum"*. Hij stelde dat er sprake is van *"een nieuwe ultraradicale beweging in de schilderkunst"*. Een die *"op de werkelijkheid geïnspireerd, alleen de waarheid huldigend"* de stemming weergaf, waarbij toon boven kleur prevaleerde. Van Santen Kolff noemde de gematigde toonschakeringen van de Haagse schilder *"de poëzie van het grijs"*. Zelfs de behoudende criticus Carel Vosmaer noemde Mesdag *"een van de frischte en krachtigste vertegenwoordigers der jongere kunstrichting in Nederland"*. Mesdag liet de precieze manier van schilderen los ten gunste van een directere impressie, waarbij jaargetijde, tijdstip van de dag en weersomstandigheden een grote rol spelen.

Tijdens zijn jeugd kreeg Mesdag tekenles van Johannes Hinderikus Egenberger (1822-1897), toenmalig directeur van de Academie van Beeldende Kunsten Minerva te Groningen. In 1866 koos Mesdag definitief om als schilder verder te leven en werd hij in zijn keuze stevig aangemoedigd door zijn vrouw Sientje. De zomer van dat jaar bracht hij door in Oosterbeek, het 'Hollandse Barbizon', waar hij *en plein air* leerde werken. Om zich verder in de kunsten te ontwikkelen verhuisde hij naar Brussel, waar hij in de leer ging bij Willem Roelofs (1882-1897). Brussel had zich destijds ontwikkeld tot een bruisend kunstcentrum met vele tentoonstellingsactiviteiten, kunstenaarsassociaties en een bloeiende kunsthandel. De kunstwereld zette zich af tegen het classicisme van de academie en richtte zich op de bestudering van de natuur en de individuele weergave daarvan.

In 1869 vestigde Mesdag zich in Den Haag en werd het Scheveningse strand zijn favoriete schildersstek. Hij ont-

dekte toonschakeringen in de zee en de lucht en ontwikkelde zo de kenmerkende sfeer die de basis vormde van zijn artistieke carrière. In een snelle, losse toets en een eindeloze variatie aan bruine, gouden en grijze kleuren bracht hij zijn zeemotieven op het doek. In 1870 breekt hij internationaal door wanneer zijn *Les Brisants de la Mer du Nord* (Branding van de Noordzee) wordt bekroond met een gouden medaille. Dit talent van Mesdag en zijn liefde voor het Scheveningse kustleven is in deze veiling te bewonderen in **lot 131** en **132**.

Mesdag vervulde een belangrijke rol in de kunstwereld van Den Haag. In 1876 werd de Hollandsche Teekenaarsmaatschappij opgericht en werd Mesdag in het bestuur opgenomen naast kunstenaars Anton Mauve en Willem Maris. Daarnaast werd hij lid van de Nederlandse Etsclub en werd hij opgenomen in het schilderkunstig genootschap Pulchri Studio, waar hij van 1889 tot 1907 voorzitter was.

Mesdag was naast schilder een fervent verzamelaar. Samen met zijn vrouw Sientje Mesdag-Van Houten verzamelde hij vele werken uit de Haagse School en de School van Barbizon, maar ook aziatica. In een paar jaar tijd was de collectie zo gegroeid dat Mesdag in 1887 een museum aan zijn woonhuis liet bouwen. Het museum was iedere zondagochtend geopend voor bezoekers, die een rondleiding kregen van de kunstenaar zelf. In 1903 droeg hij de Mesdag Collectie over aan de Nederlandse Staat. De collectie is nog altijd te bezichtigen in het voormalige woonhuis, nu bekend als Museum Mesdag.

"... thuis had ik een heelen winter aan een werkstuk zitten scharrelen; 't was een kust, maar zo naïef geschilderd. Toen zei ik: je moet de zee voor je zien, elken dag, er mee leven, anders wordt het niets. En toen gingen we naar Den Haag."

131

131

Hendrik Willem Mesdag

(Groningen 1831 - Den Haag 1915)

Binnenhaven - Scheveningen

Gesigneerd en gedateerd 1900 r.o.

Aquarel en krijt op papier, 34 x 51.5 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby Mak van Waay, 24 mei - 3 juni 1976, lot 371
- Kunsthandel Borzo, Den Bosch
- Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

Joh. Poort, *Hendrik Willem Mesdag (1831-1915) Oeuvrecatalogus*, Stichting Mesdag Documentatie, Wassenaar, 1995, pag. 270, no. 1900.6 (afb.)

€ 6.000 - 10.000

132

132

Hendrik Willem Mesdag

(Groningen 1831 - Den Haag 1915)

Scheveningen, vissersschepen voor de kust

Gesigneerd en gedateerd 1903 r.o.

Olieverf op doek, 99.9 x 125.1 cm

Herkomst:

- Veiling Paul Brandt, Amsterdam, 28 - 29 november 1961,
lot 93

- Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

Joh. Poort, *Hendrik Willem Mesdag (1831-1915) Oeuvrecatalogus*, Stichting Mesdag Documentatie, Wassenaar, 1995,
pag. 274, no. 1903.2 (afb.)

€ 30.000 - 40.000

133

133

Gerhard Arij Ludvig Munthe

(Düsseldorf 1875 - Leiden 1927)

Vissersvrouwen bij bomschuit in de branding

Gesigneerd en gedateerd 24 l.o.

Olieverf op schilderskarton, 25.9 x 20 cm

€ 1.000 - 3.000

134

Gerhard Arij Ludvig Munthe

(Düsseldorf 1875 - Leiden 1927)

Botter bij een molen

Gesigneerd en gedateerd 1913 l.o.

Olieverf op doek, 50.7 x 40.2 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Les Beaux Arts, Den Haag
 - Particuliere collectie, Nederland
 - Galerie Ter Braak, Zwolle (2005)
 - Particuliere collectie, Nederland
- € 2.500 - 4.500

134

135

Gerhard Arij Ludvig Munthe

(Düsseldorf 1875 - Leiden 1927)

Bomschuiten in de branding

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 76.3 x 63.5 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Simonis & Buunk, Ede (inv.no. 5914 Kh.bv)
 - Particuliere collectie, Nederland
- € 5.000 - 8.000

Gerhard Arij Ludvig ‘Morgenstjerne’ Munthe

(1875-1927)

Gerhard Arij Ludwig ‘Morgenstjerne’ Munthe werd in 1875 geboren als zoon van de Noorse schilder Ludwig Munthe en Lena Vlierboom, dochter van een redersfamilie uit Rotterdam. Omdat hij zijn vader zelf ook schilder was en ook zijn oom een bekend landschapsschilder was, voegde de jonge Munthe het poëtische ‘Morgenstjerne’ (Noors voor ‘morgenster’) aan zijn naam toe om zich van zijn familie te onderscheiden. Naar verluid was het zijn grootmoeder die hem liefkozend deze bijnaam gaf, mede verwijzend naar de familienaam van generaties daarvoor. In Düsseldorf kreeg Munthe zijn opleiding als schilder, maar al gauw daarna vertrok hij richting Den Haag en Katwijk, het Zuid-Hollandse dorp dat destijds zeer een zeer geliefd omgeving was onder kunstenaars. De mooie kustlijn en het harde bestaan van de Katwijkse vissers bleken ook voor Munthe gedurende zijn hele leven een grote bron van inspiratie.

Na het overlijden van Munthe’s vader vestigde zijn moeder zich bij hem in Den Haag. Kort daarop werd Munthe aangenomen als lid van Pulchri Studio, waarvan Hendrik Willem Mesdag (1831-1915) op dat moment voorzitter was. In 1897 was er voor het eerst een werk van Munthe te zien in de Haagse Pulchri Studio. Mesdag introduceerde Munthe in het Haagse schildersmilieu en had grote invloed op het werk van Munthe. Ook Anton Mauve (1838-1888) en Jacob Maris (1837-1899) bleken twee grote voorbeelden voor Munthe te worden. Van de laatste nam hij het thema van de schelpenvisser over. Later werd Munthe bovendien ook lid van de Haagse Kunstkring, Arti et Amicitiae en van St. Lucas. Door zijn heldere pastel tinten onderscheidde Munthe zich van de Haagse Scholers. Zijn zeewater kreeg hierdoor een parelmoerachtig accent.

Naar aanleiding van Munthe’s eerste tentoonstelling bij Maison Artz in Den Haag, in 1900, verscheen een opmerkelijke kritiek door A.C. Loffelt in het Nieuws van den dag; *“Zijn kleur is blank en heeft iets parelmoerachtig, dat ook onze stranden zo boeiend maakt, maar heel*

oorspronkelijk is zijn werk nog niet, zijn keus voor onderwerpen is meestal die van Mesdag, zijn streven naar licht en kleur heeft verwantschap met dat van Jacob Maris. De kleur van water en licht is zo zacht stralend en tintelend als het inwendige van een zeemossel. Hij weet een gematigde branding met veel gevoel en goede smaak af te beelden.”

In 1901 vestigde hij zich samen met zijn vrouw Christine van Gendt in Katwijk. Ze betrokken een riant huis aan het einde van de Noordboulevard. In 1908 vertrok het gezin weer naar Den Haag en in 1912 verhuisden zij naar Zierikzee. Na een korte periode vertrok Munthe via Scheveningen naar Noorwijk en later naar Noordwijkerhout. De langste periode bracht Munthe door in Noordwijk, waar hij enkele succesvolle tentoonstellingen hield in zijn atelier. In 1910 werd hij uitgenodigd deel te nemen aan de grote kunsttentoonstelling Le Salon te Parijs.

In 1912 wordt een verandering in het werk van Munthe gesignaleerd op een tentoonstelling bij Sala in Leiden. Het NRC vermeldt: *“In het leven van iedere schilder zijn oplevingen en inzakkingen.”* Vanaf 1912 maken de zachte pasteltinten plaats voor meer uitgesproken aardkleuren met een overgang in een helder rood of blauw. Uit deze periode dateren de werken met vissersvrouwen op het strand. Door zijn scherpe blik en geoefende penseel was Munthe in staat om de Nederlandse strand- en zeegezichten nauwkeurig af te beelden, maar altijd met een zekere nonchalance. Treffende voorbeelden van dit uitmuntende kunstenaarschap zijn afgebeeld in **lot 133**, **134** en **135**.

Veel werk van Munthe is uiteindelijk in het buitenland terecht gekomen. Vooral in Duitsland, Frankrijk en Zwitserland zijn schitterende werken terug te vinden bij particuliere verzamelaars. Munthe stierf op jonge leeftijd in 1927 aan een keelaandoening in Leiden. Hij werd begraven in Oegstgeest bij het groene kerkje.

136

136
Willem Elisa Roelofs jr.
 (Schaarbeek 1874 - Den Haag 1940)
Stilleven met schelpen, rozen en glas
 Gesigneerd en gedateerd 1892 l.o.
 Aquarel en gouache op papier, 75.3 x 53.1 cm
 € 600 - 1.000

137

138

137
Floris Verster
 (Leiden 1861 - 1927)
Stilleven met peren, citroen en bloemen in vaas
 Gesigneerd r.b.
 Olieverf op doek, 29.9 x 39.6 cm
 Herkomst:
 Particuliere collectie, Verenigd Koninkrijk
 € 800 - 1.200

139

138

Cornelis Raaphorst

(Nieuwkoop 1875 - Wassenaar 1954)

Vijf kittens in weelde

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 50.7 x 70.7 cm

Herkomst:

- Veiling AAG, Amsterdam, 20 november 2017, lot 141

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

139

Henriette Ronner-Knip

(Amsterdam 1821 - Elsene 1909)

De kleine vriend

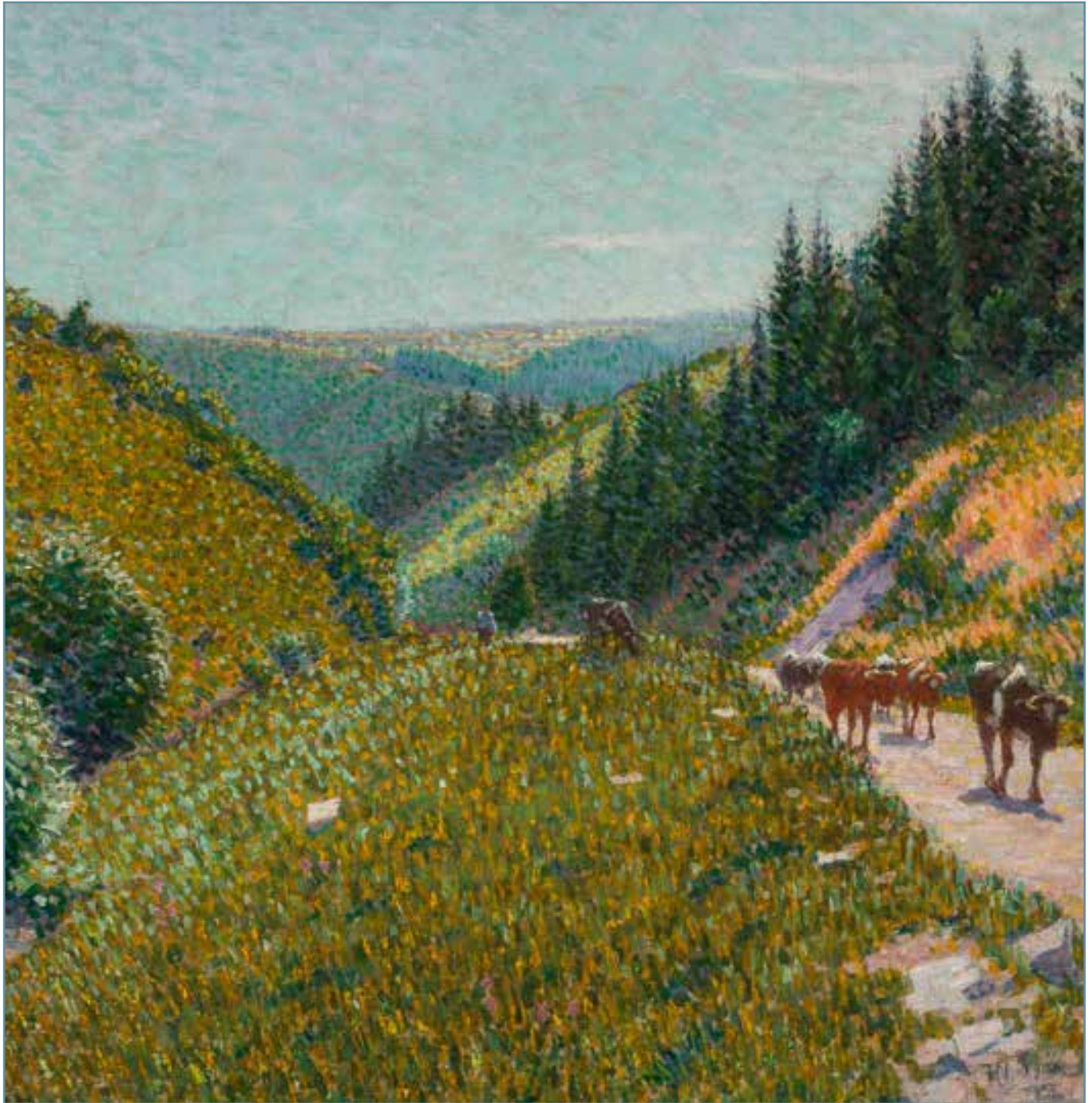
Gesigneerd en gedateerd 93 l.b.

Olieverf op paneel, 16.3 x 21.8 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 4.000 - 6.000

140

140

Ferdinand Hart Nibbrig

(Amsterdam 1866 - Laren (NH) 1915)

Vee op een bergpad in het voorjaar, Monschau

Gemonogrammeerd en gedateerd 1906 r.o.

Olieverf op doek, 42.8 x 42.8 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Borzo, Den Bosch
- Particuliere collectie, Nederland

Tentoonstelling:

- Kunsthandel Borzo, Den Bosch, *Voorjaartentoonstelling Haagse School, Nederlandse-, Belgische- en Franse Impressionisten*, 24 maart - 11 april 1973, no. 36

- Singer Museum, Laren, *Ferdinand Hart Nibbrig 1866-1915*, 25 augustus - 3 november 1996

Literatuur:

- D. Colen & D. Willemstein, *Ferdinand Hart Nibbrig 1866-1915*, Waanders, Zwolle, 1996, pag. 111, no. 94
- € 15.000 - 25.000

Ferdinand Hart Nibbrig

(1866-1915)

Johan Henri Gustaaf Cohen
Gosschalk (1883-1912)
Ferdinand Hart Nibbrig

Van jongs af aan werd Ferdinand Hart Nibbrig aangemoedigd om zich te ontwikkelen als kunstenaar. Als jongen tekende hij graag de paarden op zijn grootvaders manege en kreeg hij thuis tekenlessen. Later begon hij zijn opleiding aan de Rijksacademie in Amsterdam en leerde conventioneel en naturalistisch tekenen en schilderen. Op 22-jarige leeftijd vertrok hij voor een jaar naar Parijs, waar hij onder diepe indruk raakte van het neo-impressionisme, of het pointillisme van zijn Franse tijdgenoten. Met het grootste geduld en uiterste precisie begon hij zich deze techniek meester te maken en

combineerde daarbij zeer verfijnd pointillisme met zijn soms lossere toetsen. Hart Nibbrig bleek als geen ander in staat te zijn om met zijn ijverige gestippel de schittering van het zonlicht en de harmonie van de natuur te kunnen weergeven.

“Hij heeft geschilderd zoals een vogel zingt, zoals een jongen fluit op weg naar werk in den zomermorgen: omdat hij het niet laten kon”

141

141

Gerard Portielje

(Antwerpen 1856 - Remich 1929)

Facile est la critique, mais difficile est l'art

Gesigneerd en onduidelijk gedateerd 18 r.o.

Gesigneerd met initialen op ton l.o.

Olieverf op paneel, 29.3 x 21.5 cm

N.B.:

Verso een etiket ondertekend door een vorige eigenaar waarop vermeld: *De ondergeteekende verklaart dat hij om-mestaand origineel schilderstuk van den schilder zelve[n] gekocht heeft. 's-Hertogenbosch, Maart 1882.*

€ 2.000 - 4.000

142

142

Pavel Fedorovich Sudakov

(Moskou 1914 - 2010)

Молодой шахтер (de jonge mijnwerker)

Gesigneerd, gedateerd 1951 7 декаб (december) en geantoteerd *Дорогому учителю и другу, Павелу Петровичу* (Aan mijn dierbare leermeester en vriend, Pavel Petrovich) in het cyrillisch r.o.

Gesigneerd en getiteld in het cyrillisch verso

Olieverf op doek, 59.7 x 44.5 cm

Herkomst:

- Gebr. Douwes Fine Art, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 500 - 800

143

143

Josef Floch

(Wenen 1894 - New York City 1977)

Jongensportret (1915-1920)

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 43.5 x 29.7 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

De hier afgebeelde jongen is ook door de kunstenaar afgebeeld op het werk *Am Grab des gefallenen Vaters* (1917-1918).

€ 5.000 - 8.000

Isaac Israels (1865 - 1934), beroemd om zijn modieuze portretten, flamboyante danseressen en weergave van het mondaine stadsleven. Hij leerde spelenderwijs uitmuntend Frans, Duits, Spaans, Italiaans en zelfs Russisch tijdens de vele reizen die het gezin Israëls in Europa maakte. Mogelijk legde zijn jeugd de basis voor zijn reislustige en kosmopolitische leven, tijdens welke Europa voor hem later te klein zou blijken.

Van 1878 tot 1880 studeerde Israels aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag, same met zijn tijdgenoten Willem de Zwart (1862-1931), Floris Verster (1861-1927) en Marius Bauer (1867-1932). Na zijn studie schildert hij veelvuldig militaire thema's en kundige portretten, welke voor een zestienjarige een uitzonderlijk psychologisch inzicht tonen. George Hendrik Breitner (1857-1923) schreef eens over een dergelijk portret: *"... de jonge Israëls heeft reeds verscheidene damesportretten geschilderd, en heel goed. Ik geloof dat ik t net zo artistiek zou kunnen, maar hij beweegt zich nu eenmaal onder die lui, ik niet! Ik benijd hem daarom, of schoon 't dwaas van me is."*

Isaac Israels en Breitner zouden later een haat-liefde verhouding ontwikkelen, waarvan de basis werd gelegd op de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten te Amsterdam. Beider carrière op deze academie was overigens van korte duur, want reeds een jaar na inschrijving in 1886, verlieten beide schilders de academie *"als reeds gevormd kunstenaar aan de Academie geheel misplaatst."* Enige tijd zouden zij daarna samen optrekken en samen hun favoriete thema's zoals naakten, havenkroegen, café-chantants, fabrieksmeisjes (waspitten) en voorstellingen en bezoekers in het pas geopende Theater Carré vastleggen.

De vrouw

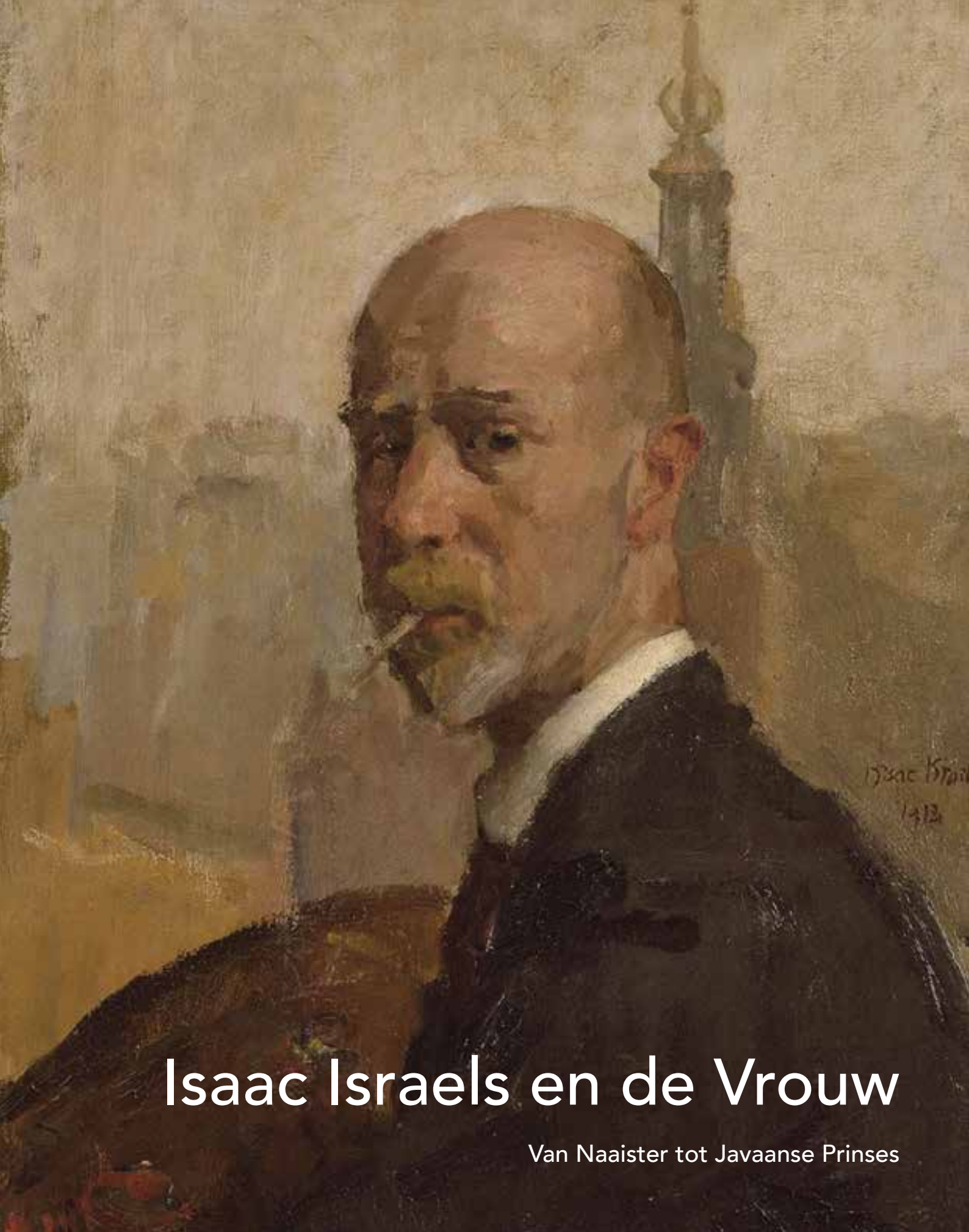
Israels kwam al sinds zijn jeugd geregeld in Parijs, maar rond 1900 kwam hij dankzij schilder Thérèse Schwartze (1851-1918) in contact met de directie van het modehuis Hirsch in Amsterdam. Dit van oorsprong Brusselse modehuis zat sinds 1881 op het Leidseplein en was aan het begin van de eeuw een van de grootste, toonaangevende modehuizen van Nederland. Isaac kreeg speciale toestemming om op modeshows, in de paskamers en in de naaiateliers te werken, waar tientallen aquarellen, pastels en olieverfschilderijen zijn ontstaan. Israels was mateloos populair en er was uiteraard niets zo modieus als jezelf laten portretteren door de maestro van de mode. Israels vervaardigde een groot aantal portretten in zijn leven, van de jongste kinderen tot de oudste dames. Soms waren deze portretten uitmuntend, maar

soms ook vluchtig en minder verfijnd. Het is opmerkelijk hoe makkelijk de kunstenaar lichaam en achtergrond van de geportretteerde schilderde en hoeveel moeite hij soms had bij het maken van een portret op zichzelf. De persoonlijke verhouding tussen schilder en model speelde daarbij een grote rol. Een portretopdracht van de Amsterdamse verzamelaar J.M.P. Glerum om zijn vrouw te portretteren, eindigde in een debacle door het onvermogen van Isaac zijn onderwerp, met wie hij een wankelrelatie had, fatsoenlijk af te beelden. Een eerste versie werd door de opdrachtgever geweigerd als te slecht, een tweede versie uit 1919 (Amsterdam Museum, inv. no. SA 41359) is weliswaar bewaard, maar is een wat minder sterk portret van een strenge oude vrouw. Dit in contrast met de portretten van de rest van de familie, waaronder zijn vriend Glerum, welke zeer mooi bleken (Amsterdam Museum, inv.no. SA 41358).

Streng of niet, de vrouw is een rode lijn binnen het oeuvre van Israels. Van revuegirl tot naaister, model tot Javaanse prinses. Zo legde Isaac enkele malen zijn muze Sophie de Vries vast, waarvan **lot 144**, een uitmuntend voorbeeld is. In tegenstelling tot het mislukte portret van mevrouw Glerum, bleek de liefde die Israels had voor Sophie voldoende om een bijzonder raak portret te schilderen. Israels schilderde het mooist wanneer hij ergens ware interesse voor had, de rede dat zijn Indische werk, naast de weergave van zijn Sophie, tot zijn sterkste werk behoort.

De Indische Israels

Isaac Israels is altijd opzoek geweest naar het sierlijke in de mens, met de nadruk op de vrouw. Naar alles waarschijnlijkheid bezocht de kunstenaar om deze reden in de zomer van 1898 de Groote Tentoonstelling van Vrouwenarbeid in Den Haag, op zoek naar thema's om vast te leggen. Tijdens diverse demonstraties van werkende vrouwen wilden de initiatiefneemsters van de tentoonstelling aantonen dat vrouwen *"accrater, netter, vlugger, fijner van hand en vinger, geregelder, minder onderhevig aan drinkmisbruik en plooibaarder"* waren dan mannen. Maar liefst een vijfde van het tentoonstellingsgebied van 31.200 vierkante meter werd in beslag genomen door 'Kampong Insulinde', waar men Indisch kon eten, Javaanse en Balinese dans- en gamelanuitvoeringen kon bijwonen en batikdemonstraties kon bewonderen. Het was op deze tentoonstelling dat Israels betoverd zou raken door het Oosten, toen hij de sierlijke en elegante Javaanse dansers en danseressen aanschouwde. Enthousiast zou hij deze wonderlijke, voor hem nog onbekende wereld, raak vastleggen en het zou hem nooit meer loslaten. Dat de uitvoerende In-

Isaac Israëls en de Vrouw

Van Naaister tot Javaanse Prinses

donesiërs rilden van de Hollandse kou is Israels vermoedelijk ontgaan, te zeer in beslag genomen door de rijkelijk versierde traditionele kledij en exotische klanken: *“De Javaantjes zijn prachtig, je moet ze bepaald eens gauw komen zien. [...] Ik zit de heele dag mijn hoofd en handen te verdraaien a la Javanaise en ik denk alleen aan tandakken en alang alang.”* schreef Israels over zijn ervaringen aan een vriendin.

“Ik zit de heele dag mijn hoofd en handen te verdraaien a la Javanaise en ik denk alleen aan tandakken en alang alang.”

Gedreven door zijn nieuwe passie bezoekt Israels in 1916 twee avonden in de Koninklijke Schouwburg te Den Haag, ten bate van de slachtoffers van een watersnood op Java, waar hij wederom mateloos geboeid raakt door exotische Javaanse dans en gamelan. Thuis start Israels met het schilderen van dit indrukwekkende schouwspel en gaat zelfs zo ver, dat hij palmbomen uit de Haagse dierentuin leent om als Oosterse achtergrond voor zijn Indische taferelen te dienen. In datzelfde jaar ontmoet Israels Raden Mas Jodjana (1893-1960), die in 1914 kroonprins van Yogyakarta Hamengkoe Boewono VIII op zijn reis naar Nederland vergezelde. Een vriendschap tussen Jodjana en de kunstenaar bloeide op en Israels zou hem zelfs schilderlessen geven. In deze periode schildert Israels een aantal flamboyante portretten van in Leiden studerende Indonesiërs, meestal van Javaans aristocratische afkomst, geboeid door hun elegantie en sierlijkheid.

Israels in de Insulinde

Israels speelde al geruime tijd met de gedachte Nederlands-Indië te bezoeken en zowel Willem Witsen (1860-1923) als Jan Veth (1864-1925) hadden hem getracht over te halen. Zijn afkeer voor de lange bootreis van vijf weken en zijn angst voor grote hitte en de onzekerheid wat in Indië aan te treffen, deden hem steeds de reis uitstellen. Tot op het laatste moment zou Israels aarzelen, maar: *“Jij dacht natuurlijk niet dat ik kwam en ik zelf dacht het volstrekt ook niet. Ik weet nu pas, nu ik weet dat ik mijn hut nog terug zou kunnen geven – dat ik toch enorm benieuwd ben. For better or worse – I come... ik neem een stapel doeken mee a tout hasard!”*

In 1921 scheept de kunstenaar zich in op de H.M.S. Koningin der Nederlanden met bestemming Batavia en zal op 2 december van dat jaar voet aan wal zetten op de kade van Tandjong Priok, Batavia. Over de stad was hij overigens matig te spreken: *“Ik weet nu wat het is in die buurt, op 't heetst van den dag, te moeten lopen.*

Eerlijk gezegd Wim, van die stank heb je niet teveel gezegd. [...] (maar laat ik er gauw eventjes bij zeggen, Teillers bracht mij ook in die buurt in een Chineeschen tempel die jelui natuurlijk ook kent, met die verbazend aardige tuin en rommel er om heen – en dat was verduiveld aardig!)” Latere bezoeken aan onder andere Buitenzorg, Yogyakarta met haar Borobudur, het hof van Solo en aan Bali, zouden zijn reis naar Indië onvergetelijk maken. Solo zou de grootste indruk maken op Isaac, waar hij toestemming kreeg om in de Kraton van een van beide vorsten aldaar te werken. Hij kreeg toestemming om *“mij doodgewoon in zijn paleis te laten rondscharrelen en zoo'n beetje te tekenen wat ik aardig vind”* en dronk geregeld een whiskysoda met de prins, wanneer de negen verschillende hovelingen deze niet vergaten te serveren.

Israels zou het meest geboeid raken door de Javaanse dans en gamelan, want sierlijker dan dat wordt het niet. De weelderige houdingen van dansers en danseressen omringd door de goddelijke klanken van het gamelanorkest, de muziek haast weergeven in de losse toets van de kunstenaar. Deze bevlogenheid onder de tropische zon is uitmuntend weergegeven op het schilderij (**lot 145**).

Hoewel Israels tijdens zijn reis door Indië veel te klagen had, verzette hij zijn terugvaart tot wel vier keer. Zo schreef hij aan Marie Witsen: *“Naarmate ik dichter bij 't uur van vertrek kom, vind ik 't hier natuurlijk steeds mooier! Eigenlijk ril en beef ik bij 't idee dat ik weer blandas (lees: Nederlanders) moet schilderen want waarachtig wat zeg jij nou Marie, wat is er aan die Blandas eigenlijk aan? Indiërs om te schilderen, de leelijkste toch altijd nog mooier dan zoo'n idiote verwaande Blanda, met haar reusachtige dikke derrière en kuiten en schoenen met hoge hakken.”*

Spoedig na zijn terugkomst zou Israels zich weer richten op het schilderen van de Nederlandse schonen en zijn mening over hen bijschaven. Wel zou hij zijn leven lang geboeid blijven door het mooie Indië. Zijn Indische werken behoren tot de hoogtepunten van zijn oeuvre en immer zeer gezocht brengen schilderijen van zijn hand met Indonesië als onderwerp hoge bedragen op. Zo behaalde Veilinghuis AAG in 2013 nog een recordopbrengst van € 220.000 voor het werk *Kendang Player* van de hand van Isaac Israels. De populariteit voor dit deel van het oeuvre lijkt niet te stuiten en de kunstenaar wordt gezien als een van de grootste schilders die Nederlands-Indië vereeuwigen op doek.

144

144

Isaac Israëls

(Amsterdam 1865 - Den Haag 1934)

Mijn blozende Sophie (ca. 1918)

Gesigeneerd l.o.

Olieverf op doek op board, 60.1 x 45.3 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 27 oktober 1999, lot 243
- Kunsthandel E.J. van Wisselingh & Co, Amsterdam (inv.no. S.10.726) (2009) (incl. aankoopnota)
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunst-

geschiedenis te Den Haag onder nummer 288903.

N.B.II:

Hier afgebeeld is Sophie de Vries - Dalberg (1879-1931), de minnares en muze van de kunstenaar. Zij scheidde in 1911 van haar echtgenoot voor Isaac, maar bleef zich echter De Vries noemen. Israëls vereeuwigde de schone veelvuldig op doek en papier en haar portretten behoren tot de hoogtepunten van zijn oeuvre. De kunstenaar stond er om bekend minder vaardig te zijn in het schilderen van personen die hij niet zo aardig vond. Dit portret van Sophie toont daarentegen de feilloze perfectie, voortgebracht door hun liefde voor elkaar.

€ 20.000 - 30.000

145 in omlijsting

145

Isaac Israëls

(Amsterdam 1865 - Den Haag 1934)

Twee Javaanse danseressen

Gesigoneerd r.o.

Olieverf op doek, 77.1 x 58.9 cm

Herkomst:

- Collectie M. Vinke - van der Liet, Nieuwersluis
- Veiling Christie's Amsterdam, 10 november 1987, lot 330
- Particuliere collectie, Nederland
- Via vererving naar de huidige eigenaar

Tentoonstelling:

Centraal Museum, Utrecht, 21 augustus 1949 - 1953, inv.no. 10404 (bruikleen M. Vinke - van der Liet)

N.B.:

Toen Israëls voor het eerst in aanraking kwam met de Javaanse cultuur was hij gefascineerd door de rijkelijk versierde traditionele kledij en exotische klanken: *"De Javaantjes zijn prachtig, je moet ze bepaald eens gauw komen zien. [...]"*

Ik zit de heele dag mijn hoofd en handen te verdraaien a la Javanaise en ik denk alleen aan tandakken en alang alang!" Hiernaast was hij erg onder de indruk van de Indonesische mensen, wat zichtbaar is aan de prachtige losse toets welke hij gebruikt op dit schilderij.

Ook Walter Spies (1895-1942), componist en kunstenaar, die een jaar na Israëls op het eiland arriveerde, was betoverd door Indonesië en het wonderschone gamelan- en dansspektakel: *"And then it happened: the ancient Imperial gamelan began to play. Quietly at first, drop by drop, with deep earth-shaking strokes of the great gong; so deep that it was quite unnerving. A woman's voice, supple and beautiful, began to sing. Soon others joined in, and then the male chorus entered in reply. And all this was accompanied by a savage jungle of wondrous, crystal-clear steely sounds with wood-notes playing the so-called 'flowers'. Then I was quite beside myself with joy. Never before had I enjoyed music so much."* € 60.000 - 80.000

146

146

Isaac Israëls

(Amsterdam 1865 - Den Haag 1934)

Bonangspeler

Gesigneerd r.o.

Zwart krijt op papier, 29.5 x 44.9 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

De hier afgebeelde Javaanse jongeman maakt onderdeel uit van een gamelanorkest en bespeelt de *bonang*. Dit instrument bestaat uit een collectie van kleine gongs, soms 'potten' genoemd, welke worden geslagen met de *tabuh*. Dit zorgt voor een hemels en indringend geluid, in den beginne tijdens ceremonies gebruikt, dat in combinatie met de rest van het orkest, bijzonder indrukwekkend is voor de luisteraar. Isaac Israëls beeldde het gamelan van de Kraton in Solo (Surakarta) veelvuldig af, omdat hij toestemming had van het hof om vrij rond te lopen en te schilderen. Terug in Nederland kon de kunstenaar maar niet stoppen met spreken over het prachtige paleiscomplex en de dans- en muziekvoorstellingen.

€ 1.000 - 2.000

147

Dolf Breetvelt

(Vrijenban 1892 - Amstelveen 1975)

Mannen in de Pelabuhan

Gesigneerd en gedateerd '26 r.o.

Aquarel, krijt en Oost-Indische inkt op karton, 58.9 x 70.6 cm

Herkomst:

- Particuliere collectie, Nederlands-Indië

- Via vererving naar de huidige eigenaar

N.B.:

Het betreft hier een bijzonder werk van de hand van de kunstenaar, dat een punt markeert waarop hij een nieuwe weg in sloeg: van realistisch en kleurrijk, naar een kubistische stijl. Breetvelt wordt vaak in een adem genoemd met andere beroemde schilders die Nederlands-Indië aandeden zoals Piet Ouborg (1893-1956), Jan Frank Niemantsverdriet (1885-1945) en Gerard Pieter Adolfs (1898-1968).

€ 800 - 1.200

147

148

148

Willem Gerard Hofker

(Den Haag 1902 - Amsterdam 1981)

"Poppenverhaaltje"

Gesigneerd en gedateerd 1977 l.b.

Gesigneerd en getiteld op etiket van kunstenaarsvereniging Sint Lucas verso

Olieverf op doek, 30.6 x 40.6 cm

Literatuur:

B. Carpenter, *Willem Hofker - Schilder van Bali*, Pictures Publishers, Wijk en Aalburg, 1993, pag. 214, no. 1411

N.B.I:

De Kangxi *blanc de Chine* wierookstokjeshouder, afgebeeld op dit werk, is geveild bij AAG op 30 mei 2000 en was afkom-

stig uit de nalatenschap van Maria Hofker-Rueter (1902-1999).

N.B.II:

Verso staat door de kunstenaar *'T was haar standpunt* geschreven. Het is mogelijk dat een van de kinderen die in 1977 voor Hofker poseerden dit over het schilderijtje heeft gezegd. De kunstenaar schreef soms summier opmerkingen, namen of plaatsen op zijn werken, zelfs op de voorzijde. Zo schreef hij namen op van mensen die hem aanspraken op straat wanneer hij *en plein air* schilderde, als geheugensteuntje aan een leuke ontmoeting of potentiële klant.

N.B.III:

Wij danken mevrouw Seline Hofker voor haar hulp bij het catalogiseren van dit lot.

€ 1.500 - 2.500

Letteren en Kunst

De heer H. schrijft in het *Dagblad*:

De heer Mari te Kate is dezer dagen uit Indië teruggekeerd met eene welgevulde portefeuille schetsen, die reeds gedeeltelijk aan den wand hangen van zijn atelier. Naar eenige dezer schetsen is hij reeds bezig groote schilderijen te maken, o.a. een gezicht nabij Buitenzorg, bestemd voor den oud Gouverneur-Generaal 's Jacob. Geruime tijd hield Mari ten Kate zich op in de Preanger, waar de tropische natuur te gelijk weelderig en afwisselend, grootsch en liefelijk is. Van de heerlijke natuurafereelen te Gadok en te Poentjak en van andere verrukkelijke panoramas tusschen de Gedeh en de Salak, vervaardigde Ten Kate schetsen in olieverf. Zij geven het landschap weer in zijn kleurenpracht, de flora in haar weelderigheid, maar ook de menschen zijn niet te vergeten. Hier b.v. in de Preanger, een paar uur boven Buitenzorg, schetste Ten Kate een warong waar den reiziger rijst en vruchten op zijn inlandsch worden aangeboden. Zijn plan is, van deze schets een groote schilderij te maken en zichzelf te plaatsen te midden der bedienende Javaansche meisjes. Daarbij zal natuurlijk het karakteristiek Oostersch landschap krachtig op den voorgrond treden. Ook andere streken van Java werden doorreisd, Samarang, Magelang tot het eiland Bali — en het langst werd vertoefd bij den Sultan van Djocokarta en den resident aldaar, alwaar de artist-reiziger een uitmuntende ontvangst was bereid.

Daar kon Ten Kate zijn hart ophalen aan de overblijfsels der Hindoesche tempels en der oude Javaansche graven, en ook daar werd de portefeuille een aantal interessante panoramas rijker. Bij het zien van al die gezichten van den tropischen plantengroei, trof ons de artistieke smaak die bij de keuze van het landschap heeft voorgezeten. Het is niet "immer grün und wieder grün", maar steeds afwisseling van sawahs, bergpaden, kali's en kleinere wateren, zoodat het tropischesoms geheel op den achtergrond is gedrongen door het liefelijke dat aan Europeesche natuur doet denken. Enkele schetsen gelijken op eene schilderij van Calame.

De intérieurs, die Ten Kate meebracht, zijn bijzonder karakteristiek. Een er van is een waar juweeltje: eene inlandsche school, waar de jeugdige Javaantjes aan eene tafel gehurkt zitten. Het tooneeltje is zonnig in hooge mate en de

dreumessen zijn recht typisch gepakt. Ten Kate kan zich hier naar hartenlust overgeven aan zijn oude liefde voor de kinderwereld. Geen wonder dat de schilder dit zonnig hoekje reeds tienmaal met goud betaald heeft kunnen krijgen. Ten Kate heeft echter, ondanks de aanmaningen om wat achter te laten, alles medegenomen. Hij had gelijk. Immers men heeft daar de originele natuur en Ten Kate ging naar Indië om er ons een indruk van te laten zien. Behalve het schooltje, munten nog uit eenige intérieurs in hutten van kampongs, o.a. eene zeer fraaie schets van eene jonge moeder aan haar huiselijk bedrijf en de verzorging van haar kind bezig.

Van Java stak Ten Kate naar Sumatra over en bereisde er o.a. een gedeelte van de Westkust, van Padang over Padang Padjang naar Fort de Kock, waar hij zeer gelukkig was in 't schilderen van gezichten in de majestueuse "kloof van Sumatra". Een van die gezichten, een station waar van postpaarden verwisseld wordt, is de heer Ten Kate reeds bezig uit te werken tot een groote schilderij.

Bestond aanvankelijk het plan, van schetsen gebruik te maken voor het schilderen van een panorama, men heeft daarvan, helaas, moeten afzien wegens de groote moeilijk om den tropischen plantengroei op den voorgrond *in natura* weer te geven. De vrees, dat men bij die nabootsing in 't belachelijke zou vervallen, en dat voor een goed *faux terrain* de kosten, ook van onderhoud der exotische planten, al te groot zouden zijn, schijnt den doorslag te hebben gegeven, om van het Panorama-plan te doen afzien. Dit is op zichzelf jammer genoeg, maar het vermindert natuurlijk niet de beteekenis van de reis van Mari ten Kate, die, naar wij durven voorspellen, zal blijken voor deelig te zijn geweest voor de vaderlandsche kunst. Als achtereenvolgens tentoongesteld zal worden al wat Ten Kate in dien korten tijd in Indië verricht heeft, dan twijfelen wij niet, of landgenooten zullen zijn voorbeeld volgen en voortgaan met de ontginning van de rijke mijn, die hij geopend heeft. Ook op ander gebied dan landschap biedt Indië een arbeidsveld aan jonge artisten. Zoo ergens, dan is daar in het land der zon en der kleuren de photographie te koud, te doodsch.

Evenals een landschap eerst door tinten en kleuren leeft, evenzoo krijgt een portet, een tafereel met figuren eerst leven en uitdrukking door de tinteling van het oog, de bezieling die de kunstenaar door zijne persoonlijke ingeving en zijne techniek in het gelaat weet te leggen. Welnu, gij jonge figuurschilders, die hier te veel zijt, richt u naar Indië en zoekt daar uw fortuin. Wilt gij een bewijs, dat gij er werk en waardering zult vinden: vraagt het dan aan Mari ten Kate. Hij werd officieus gepolst, of hij zich met het maken van eene reeks portretten van oud-gouverneurs-generaal zou willen belasten. Ten Kate, hoe vereerd ook door de opdracht, moest er onmiddellijk voor bedanken, omdat portretschilderen zijn genre niet is. Toen werd met de taak belast de heer Bleckman, oud-leerling van Allebé, vroeger controleur, thans leeraar in het handteekenen aan de H. Burgerschool te Batavia. Er is dus wel liefhebberij in Indië, als er maar werkkrachten waren.

149

149

Mari ten Kate

(Den Haag 1831 - Driebergen 1910)

Javaansche vrouw met twee kindertjes

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op doek, 100.7 x 92.7 cm

N.B.:

Ten Kate wordt samen met Raden Sarief Bastaman Saleh (1811-1880), kortweg Raden Saleh, als vader van de schilderkunst in Nederlands-Indië beschouwd, daar hij als een van de eersten de archipel aandeed om deze artistiek vast te leggen. Hoewel de fotografie reeds voorzichtig haar intrede had gemaakt, was er namelijk grote vraag naar kleurenbeelden van de Gordel van Smaragd. Nadat de kunstenaar in Amsterdam

de grote Koloniale Tentoonstelling van 1883 bezocht had, vertrok hij datzelfde jaar nog naar de Oost. Zijn Indonesische werk werd bijzonder gewaardeerd en zeer gezocht - de bevolking van Nederlands-Indië was dan ook erg bedroefd dat hij al zijn schetsen en schilderijen mee terug de boot op nam. In de Java-bode van 26 augustus 1884 (hiernaast afgebeeld) worden kunstenaars in Nederland, naar aanleiding van Ten Kate's grote succes, aangespoord in Nederlands-Indië te gaan schilderen. Beroemde kunstenaars, zoals Carel Lodewijk Dake jr. (1886-1946), Walter Spies (1895-1942), Willem Gerard Hofker (1902-1981), Rudolf Bonnet (1895-1978) en vele anderen zouden hem inderdaad volgen, om Indonesië in al haar pracht op doek te vereeuwigen.
€ 3.000 - 5.000

150

151

152

150

Isaac Israëls

(Amsterdam 1865 - Den Haag 1934)

Regenachtige avond in de winkelstraat

Gesigeneerd r.o.

Aquarel en krijt op papier, 12.4 x 18.5 cm

€ 600 - 1.000

151

Leo Gestel

(Woerden 1881 - Hilversum 1941)

La danse du départ

Getiteld l.m.

Geannoteerd *Laren z.verpl. r.o.*

Inkt en potlood op papier, 25 x 20 cm

Herkomst:

Door familie van de huidige eigenaar direct van de kunstenaar verkregen

N.B.:

Leo Gestel werd tussen 1933 en 1941 verschillende keren opgenomen in het Sint Jan Ziekenhuis in Laren. Dit weerhiel hem er echter niet van om zijn creativiteit vorm te geven. Deze tekening heeft hij gemaakt voor geliefd internist Dr. W.A. Boekelman en toont hoe Gestel uitbundig viert dat hij de eerstvolgende vrijdag weg mag uit het ziekenhuis.

€ 600 - 1.000

153

154

155

152

Jozef Israëls

(Groningen 1824 - Den Haag 1911)

In hoopvolle afwachting

Gesigneerd r.o.

Aquareel op papier, 40.9 x 27.5 cm (binnen passe-partout gemeten)

€ 800 - 1.200

153

George Hendrik Breitner

(Rotterdam 1857 - Amsterdam 1923)

Studie voor paarden

Gesigneerd l.o.

Zwart krijt op papier, 25.9 x 24.9 cm

€ 800 - 1.200

154

George Hendrik Breitner

(Rotterdam 1857 - Amsterdam 1923)

De havenwerker

Gesigneerd r.o.

Krijt op papier, 32.2 x 40.2 cm

€ 2.000 - 4.000

155

George Hendrik Breitner

(Rotterdam 1857 - Amsterdam 1923)

Zelfportret (1875-1885)

Gesigneerd l.o.

Zwart krijt op papier, 17.4 x 26.8 cm

Herkomst:

- Veiling Mak van Waay, Amsterdam, 13 november 1966, lot 103

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 113179, deels afgebeeld op een krantenknipsel.

N.B.II:

Afkomstig uit een schetsboek, met op de omslag een studie in zwart krijt voorstellende *Denkende vrouw* en verso een gesigneerde studie in zwart krijt voorstellende *Portret van een vrouw*.

€ 1.500 - 2.000

156

156

Jan Toorop

(Poerworedjo 1858 - Den Haag 1928)

In 't atelier

Gesigneerd, gedateerd 1901 en geannoteerd RH en Riet H in de plaat l.o.

Droge naald ets, 14.6 x 13.7 cm (beeldformaat) / 23.9 x 21.1 cm (papierformaat)

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

K.G. Boon, *De grafiek van Jan Toorop*, Rijksprentenkabinet / Rijksmuseum Amsterdam, 1968, cat.no. 59

N.B.:

De afgebeelde vrouw is schilderes en pianiste Riet van Houten, die tevens model stond voor andere etsen van de hand van Jan Toorop (Boon, cat.no. 21 & 58).

€ 500 - 1.000

157

Willy Sluiter

(Amersfoort 1873 - Den Haag 1949)

*Eva*Gesigneerd en gedateerd *Paris - 1900* l.o.

Getiteld r.o.

Krijt op papier, 21.5 x 16.3 cm

Herkomst:

- Veiling Venduehuis der Notarissen, Den Haag, 22 april 1997, lot 132

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

157

158

Pietro Scoppetta

(Amalfi 1863 - Napels 1920)

Het naaktmodel

Gesigneerd en gedateerd '98 l.o.

Olieverf op doek op paneel, 28 x 42.3 cm

N.B.:

Pietro Scoppetta was tijdens zijn leven een bekende Italiaanse impressionistisch georiënteerde schilder, aquarellist, illustrator en dichter. In 1891 verhuisde hij naar Napels om zijn opleiding tot kunstschilder aan de academie te volgen. Hier was hij onder meer betrokken bij het vervaardigen van wandschilderingen in het beroemde Caffè Gambrinus, een ontmoetingsplek voor de artistieke en intellectuele avant-garde. Tussen 1897 en 1903 was Scoppetta werkzaam in Parijs en vervolgens in Londen en Rome. In 1920 werd Scoppetta kort na zijn overlijden postuum geëerd via een overzichtstentoonstelling van zijn schilderijen op de Biënnale van Venetië, maar ook later werden nog verschillende grote overzichtstentoonstellingen aan zijn werk en leven gewijd.

€ 2.000 - 3.000

158

159

160

159

Wally Moes

(Amsterdam 1856 - Laren (NH) 1918)

Breiende meisjes

Gesigneerd en gedateerd 90 r.o.

Aquarel op papier op karton, 44.1 x 62.1 cm

€ 600 - 1.000

160

Jan van der Zee

(Leeuwarden 1898 - Groningen 1988)

Waterkant met bomen

Gesigneerd en gedateerd '44 r.o.

Olieverf op jute, 54.6 x 56.3 cm

€ 1.000 - 3.000

161

161

Willem Vaarzon Morel

(Zutphen 1868 - Koudekerke 1955)

De revue

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op doek, 50 x 58.1 cm

Herkomst:

Afkomstig van familie van de kunstenaar

N.B.:

Inclusief certificaat van echtheid.

€ 8.000 - 12.000

162

163

162

Willem Vaarzon Morel

(Zutphen 1868 - Koudekerke 1955)

Schelpenzoekers op het Zeeuwse strand

Olieverf op doek op board, 50 x 58.1 cm

Herkomst:

Afkomstig van familie van de kunstenaar

N.B.:

Inclusief certificaat van echtheid.

€ 8.000 - 12.000

163

Willem Vaarzon Morel

(Zutphen 1868 - Koudekerke 1955)

Achterstraatje, Veere

Olieverf op doek, 54.5 x 68.4 cm

Herkomst:

Door de vader van de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 800 - 1.200

164

165

164

Viktor Efimenko

(Donetsk 1952)

"Птичка" (Vogeltjes)

Gesigneerd r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 2001 in het cyrillisch versio

Olieverf op doek, 59.7 x 72.6 cm

€ 800 - 1.200

165

Gennadi Valentinovich Bernadski

(Simferopol 1956)

"Голубое утро" (Een blauwe ochtend)

Gesigneerd r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 2001 in het cyrillisch versio

Olieverf op doek, 48.4 x 59.2 cm

€ 700 - 900 .

166

166

Emile Eisman Semenovskiy

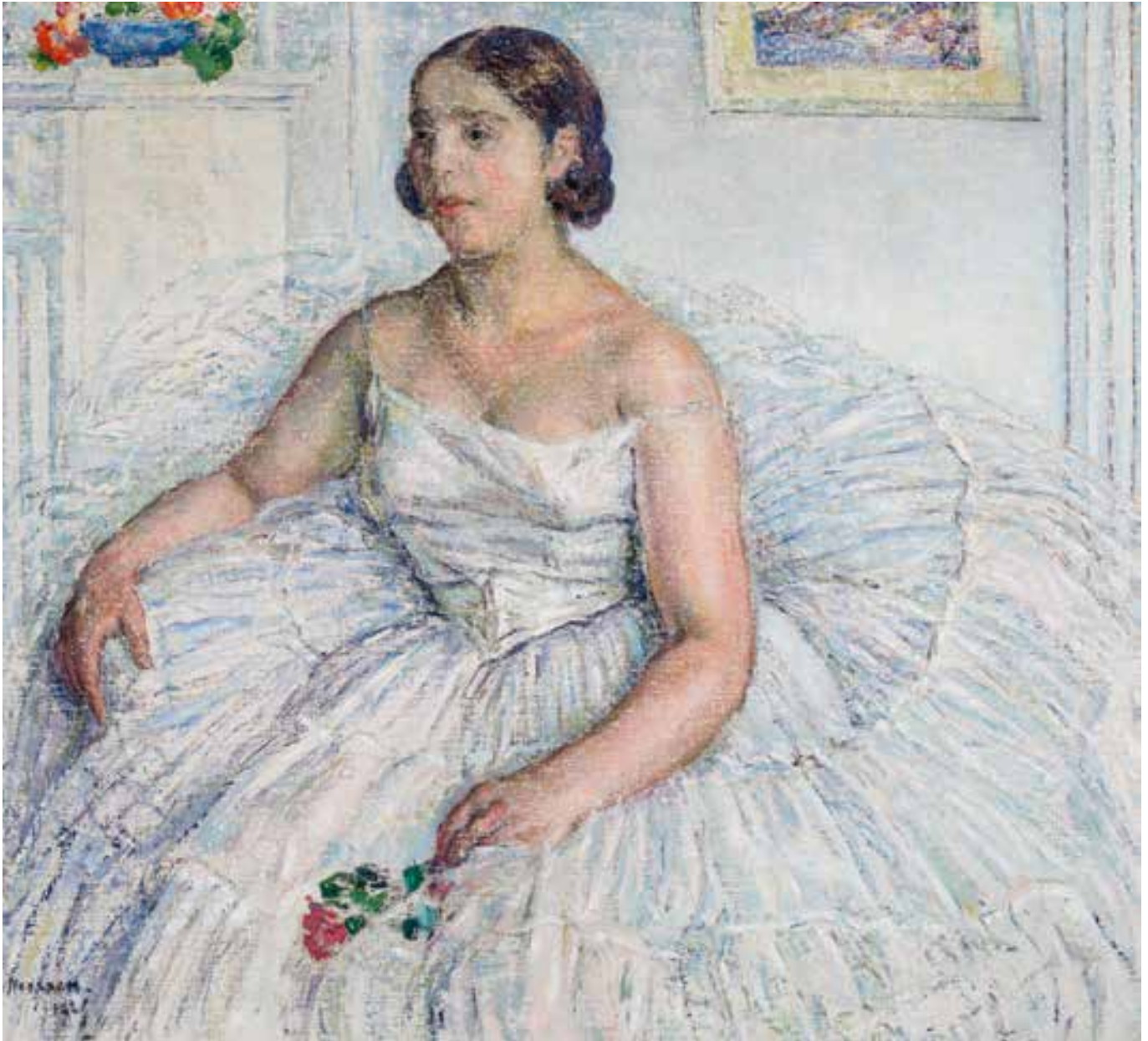
(Polen 1857 - Frankrijk 1911)

Verfrissing aan de Middellandse Zee

Gesigneerd en geannoteerd Paris l.o.

Pastelkrijt op papier op paneel, 43.2 x 31.7 cm

€ 800 - 1.200

167

167

George Morren

(Ekeren 1868 - Brussel 1941)

Mlle Pierrette Fromentin De l'Opera

Gesigneerd en gedateerd 1925 l.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1925 verso

Olieverf op doek, 99.8 x 110.4 cm

Herkomst:

- Veiling S.A. Servarts N.V., Brussel, 14 februari 1991, lot 1226

- Bedrijfscollectie voormalige privébank, Antwerpen

€ 2.500 - 4.500

168

168

André Gill

(Parijs 1840 - Charenton-le-Pont 1885)

Le Requiem du Rossignol

Gesigeneerd en gedateerd 1876 l.b.

Olieverf op doek, 148.5 x 74.6 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie voormalige privébank, Antwerpen

N.B.:

André Gill liet zich voor dit werk inspireren door *De Chinese Nachtegaal*, een sprookje van Hans Christian Andersen. Op ditzelfde verhaal werd ook het beroemde ballet *Le Chant du Rossignol* gebaseerd, dat in 1920 in première ging in Parijs en waarvoor de grote Russische componist Igor Fjodorovitsj Stravinsky (1882-1971) de muziek schreef.

€ 1.000 - 2.000

169

170

169

Jan Eversen

(Den Haag 1906 - Arnhem 1995)

Stilleven met fruit in Wanli kom, oesters, roemerglas en tinnen klepkan

Gesigeneerd en gedateerd 1948 r.o.

Olieverf op doek, 40.4 x 50.5 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Gebroeders Koch, Den Haag/Rotterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 4.000

170

Jan Voerman jr.

(Hattem 1890 - Laren (NH) 1976)

Winterlandschap

Gemonogrammeerd l.o.

Olieverf op schilderskarton, 17.8 x 25.7 cm

€ 800 - 1.200

171

171

Eugène Siberdt

(Antwerpen 1851 - 1931)

*Portrait d'une femme*Gesigneerd en gedateerd *Anvers 1893 r.m.*

Olieverf op doek, 113.1 x 89 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie voormalige privébank, Antwerpen

€ 800 - 1.200

172

172

Jean François Portaels

(Vilvoorde 1818 - Sint-Joost-ten-Node 1895)

*Mme Féreole Fourcault née Emma Manilius*Gesigneerd en gedateerd *1856 r.o.*

Olieverf op doek, 139.6 x 104.5 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie voormalige privébank, Antwerpen

N.B.:

De geportretteerde was echtgenote van de Belgische vrijmetselaar en luitenant van het Corps d'Etat major, Feréol Fourcoult (1825-1895) afkomstig uit Charleroi. Er werd een erепенning voor hem geslagen in naam van Prins Frederik der Nederlanden in 1861.

€ 800 - 1.200

173

173

Suze Robertson

(Den Haag 1855 - 1922)

Kop van een boerin (Katrijn)

Gesigeneerd r.b.

Genummerd *Schets 9 verso*

Pastel op karton, 27.4 x 21.1 cm

Herkomst:

Collectie L. en L. Honsdrecht, Amsterdam

Tentoonstelling:

Rijksmuseum, Amsterdam, *Vincent van Gogh*, 18 juni - 11 september 1977, no. 137

€ 600 - 1.000

174

174

Suze Robertson

(Den Haag 1855 - 1922)

Handwerkende boerin

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op paneel, 21.4 x 14.9 cm

Herkomst:

Collectie L. en L. Honsdrecht, Amsterdam

Tentoonstelling:

Rijksmuseum, Amsterdam, *Vincent van Gogh*, 18 juni - 11 september 1977, no. 57

€ 600 - 1.000

175

175

Jemmy van Hoboken

(Den Haag 1900 - 1962 Wageningen)

Geitjes voeren

Gesigneerd en gedateerd '34 r.o.

Olieverf op doek, 36.2 x 43.3 cm

Herkomst:

- Kunsthandel G.M. Feijn & zn., Middelburg
- Particuliere collectie, Nederland.

N.B.:

Dit schilderij heeft gediend als ontwerp voor de kinderkaart *Geitjes voeren*, welke in 1937 werd uitgegeven door Stichting Voor het Kind (later Stichting Kinderpostzegel).

€ 3.500 - 4.500

176

177

176

Pierre Paulus

(Châtelet 1881 – Brussel 1959)

Coron Wallon

Gesigneerd en gedateerd 1950 l.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1950 verso

Olieverf op doek, 64.6 x 79.9 cm

Herkomst:

- Collectie Auguste Cyrille Baron de Launoit, Brussel

- Bedrijfscollectie voormalige privébank, Antwerpen

Tentoonstelling:

Sociète Auxiliaire des Expositions du Palais des Beaux-arts,

Brussel, *Pierre Paulus*, 1955, cat.no. 43

N.B.:

In originele omlijsting.

€ 1.000 - 3.000

177

Pierre Paulus

(Châtelet 1881 - Brussel 1959)

Les soldats

Gesigneerd r.o.

Olieverf en krijt op papier op doek, 54.2 x 73.2 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 25 oktober 1999, lot 107

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

178

178

Pierre Paulus

(Châtelet 1881 – Brussel 1959)

L'Hiver

Gesigneerd en gedateerd 1952 l.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1952 verso

Olieverf op doek, 125.3 x 150 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie voormalige privébank, Antwerpen

€ 3.000 - 5.000

179

179

André Derain

(Chatou 1880 - Garches 1954)

La corbeille de fruits

Gesigneerd r.o.

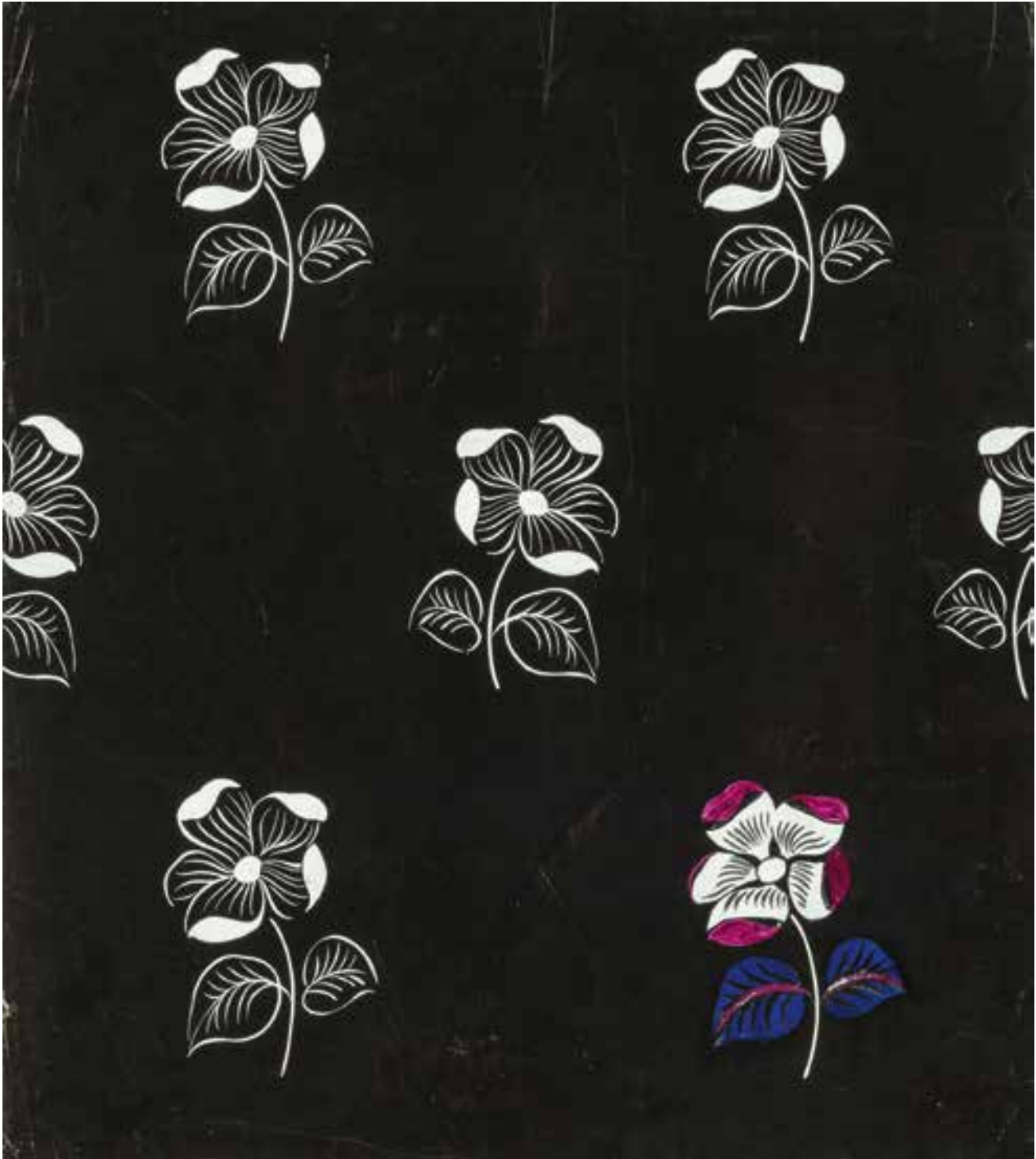
Olieverf op doek, 19 x 30.1 cm

Herkomst:

- Kunsthandel E.J. van Wisselingh & Co, Amsterdam (inv.no. 7069)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 3.000 - 5.000

180

180

Raoul Dufy

(Le Havre 1877 - Forcalquier 1953)

Fleurs sur fond noir

Gesigeneerd met initialen r.o. en genummerd 51386 m.o.

Genummerd 51386 verso

Gouache en potlood op papier, 57.1 x 49.5 cm

Herkomst:

- Veiling Christies London, 4 april 2007, lot 475
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Als tijdgenoot van de ijverige George Braque (1882-1963) en uiterst productieve Pablo Picasso (1881-1973) richtte Dufy in 1911 ook een klein fabriekje op, voor het ontwerpen en maken van stoffen voor onder andere couturier Poiret en de textielfabriek Bianchini-Férier te Lyon. De excentrieke stoffen waren zeer geliefd onder de modieuze Parijzenaars en Dufy's ontwerpen op papier zijn ook nu nog zeer gezocht.
€ 2.000 - 4.000

181

182

183

181

Jaap Weyand

(Amsterdam 1886 - Bakkum 1960)

Paysage de Bergen

Gesigneerd en gedateerd '28 r.o.

Geannoteerd *Exp.p. Jaap Weyand Bergen Hollande du Nord* verso

Gesigneerd en getiteld op etiket op spieraam

Olieverf op doek, 60.4 x 81.1 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 10 maart 2009, lot 176

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 3.000

182

Matthieu Wiegman

(Zwolle 1886 - Bergen (NH) 1971)

Stilleven met citroenen

Gesigneerd r.o.

Getiteld op etiket op spieraam

Olieverf op doek, 73.5 x 61.3 cm

€ 600 - 1.000

183

Sal Meijer

(Amsterdam 1877 - Blaricum 1965)

Stadsgezicht

Gesigneerd r.o.

Olieverf op paneel, 20.5 x 15.7 cm

€ 1.500 - 2.500

184

185

184

Jan Sluijters jr.

(Amsterdam 1914 - Hilversum 2005)

Stadsgezicht - Parijs

Gesigneerd met initialen l.o.

Gesigneerd en getiteld *Stadsgezicht* verso

Olieverf op doek, 50 x 60 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 9 juni 1998, lot 1

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 4.000

185

Ben Viegers

(Den Haag 1886 - Nunspeet 1947)

Prins Hendrikkade, Amsterdam

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 60.4 x 70.6 cm

€ 2.500 - 3.500

186

186

Leo Gestel

(Woerden 1881 - Hilversum 1941)

Koeien in de Beemster

Gesigneerd en gedateerd '21 r.o.

Gemengde techniek op papier, 59.3 x 47.3 cm

€ 1.000 - 2.000

187

187

Leo Gestel

(Woerden 1881 Hilversum 1941)

Landschap in de sneeuw

Gesigneerd en gedateerd '23 l.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd *Zinnwald* 1923 verso

Krijt op papier, 25.3 x 36.4 cm

€ 600 - 1.000

188

188

Leo Gestel

(Woerden 1881 - Hilversum 1941)

Boeren aan het werk op 't land aan de Leie

Gesigneerd met initialen en gedateerd '26 l.o.

Zwart krijt en houtskool op papier, 18.5 x 23.4 cm

€ 500 - 800

189

Jan Sluijters

(Den Bosch 1881 - Amsterdam 1957)

Portret van Robert Sluijters (1921-2007)

Gesigneerd l.o.

Houtskool en potlood op papier, 48.2 x 36.8 cm (binnen passe-partout gemeten)

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 9 juni 1998, lot 78

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.I:

Geregistreerd bij het RKD - Instituut voor Nederlandse Kunstgeschiedenis te Den Haag onder nummer 145214.

N.B.II:

Afgebeeld is Rob Sluijters, de zoon van de kunstenaar, omstreeks 1922.

€ 600 - 1.000

189

190

191

190

Jan Sluijters

(Den Bosch 1881 - Amsterdam 1957)

Paris, Boulevard des Italiens

Gesigeneerd en getiteld m.o.

Oost-Indische inkt, aquarel, krijt en potlood op papier, 26 x 20.4 cm

Herkomst:

- Kunstgalerij Albricht, Oosterbeek

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

191

Johan Dijkstra

(Groningen 1896 - 1978)

De Molen bij Den Andel

Gesigeneerd l.o.

Aquarel, Oost-Indisch inkt en gouache op papier, 40.5 x 66.8 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's, Amsterdam, 10 september 2008, lot 322

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

192

192

Johan Dijkstra

(Groningen 1869 - 1978)

Weids kwelderlandschap (ca. 1935)

Gesigneerd l.o.

Olieverf, wasverf en potlood op karton, 48.1 x 58.1 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 10 juni 1999, lot 308

- Galerie Mia Joosten, Amsterdam (1999)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 3.000 - 5.000

193

193

Leo Gestel

(Woerden 1881 - Hilversum 1941)

Regendag (omgeving Nijmegen)

Gesigneerd en gedateerd 09 r.b.

Gesigneerd en getiteld *Regendag* op spieraam

Olieverf op doek, 41.6 x 50.7 cm

Herkomst:

- Kunstgalerij Albricht, Oosterbeek

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Over deze periode in het oeuvre van Gestel schreef auteur en goede vriend Willem van der Pluym (1879-1960): "*Sterk is nu zijn liefde tot het pointilleeren om van het rijke licht te vertellen, waarin die stil wuivende boompjes pralen. Zoo ontstaan: NEVELZON, BOOMEN IN HERFST, BOOMEN IN DEN NEVEL en verschillende HERFSTLANDSCHAPPEN.*"

W. van der Pluym, *Leo Gestel. De schilder en zijn werk*, Amst. & Antw., 1936.

€ 8.000 - 12.000

AAG

Arts & Antiques Group

Gespecialiseerd in het veilen van Kunst, Antiek & Wijnen

Amsterdam | Lekstraat 63, 1079 EM | T: +31 20 3012950 | F: +31 20 3012960

Genève | Rue du Rhône 59-I, CH-1204 | T: +41 22 3103332 | F: +41 22 3120203

Jakarta | Jl. Pasuruan no. 9, 10310 | T: +62 21 3158636 | F: +62 21 39899533

Singapore | 30 Bideford Road # 03-02, 229922 | T: +65 67 372130 | F: +65 67 371859

INFO@VEILINGHUISAAG.COM | WWW.VEILINGHUISAAG.COM

ROUTEBESCHRIJVING

Met de auto vanaf de Ringweg A10

- Afslag RAI (S109) - Richting RAI/Centrum
- Voor de RAI op het Europaplein rechts de Kennedylaan in (S110/Centrum)
- Derde stoplicht links
- Derde zijstraat links, de Lekstraat inrijden
- Links op de tweede hoek

Met de auto vanuit de richting Utrecht A2

- Bij Afslag Centrum (S110) over de Utrechtsebrug rechtdoor (Rijnstraat)
- derde zijstraat links, de Lekstraat inrijden
- links op de tweede hoek

Met het openbaar vervoer

Vanaf station RAI met bus 62 en tramlijn 4, halte Waalstraat

Vanaf station Amstel met bus 62, 65 en tramlijn 12, halte Victorieplein

Vanaf het centrum met tramlijn 4, halte Victorieplein

Binnen de directe omgeving van het pand is (betaald) parkeren geen probleem.

VEILINGSHEMA VOORJAAR 2018

Maandag 4 juni

POST-WAR & CONTEMPORARY ART

Kijkdagen: vrijdag 1 - zondag 3 juni

Zondag 10 juni

FINE & RARE WINES

Kijkdag (proeven): zondag 10 juni

Maandag 18 juni

OLD MASTERS TO MODERNISTS

Kijkdagen: vrijdag 15 - zondag 17 juni

Maandag 2 juli

THE EUROPEAN INTERIOR

Antiek, Juwelen, Zilver & Kunst

Kijkdagen: vrijdag 29 juni - zondag 1 juli

Bekijk de catalogi online:

WWW.VEILINGHUISAAG.COM

A classical painting of a young boy with curly hair, wearing a brown tunic and a blue scarf, holding a dark glass aloft in his right hand. In the foreground, a wooden plate is filled with several oysters, some open and some closed. To the right of the plate is a large, ornate ceramic jug with a handle and a lid. The background is a plain, light-colored wall.

WIJ MAKEN U ATTENT OP HET VOLGENDE:

Voordat u de goederen afhaalt dient de betaling binnen te zijn op onze bankrekening NL28FVLB0637264002 t.n.v. St. Derdengelden. Ook kunt u contant betalen, alsmede per pin of creditcard. Voor creditcards zijn wij helaas genoodzaakt kosten door te berekenen.

U wordt verzocht binnen vijf werkdagen na de veilingdag de aangekochte objecten af te halen (zie ook de veilingvoorwaarden). Niet afgehaalde goederen worden na vijf dagen in opslag gegeven op kosten van de koper. De kosten per object bedragen: transport € 10 / opslag € 5 per dag. Na vijf dagen is het slechts mogelijk goederen op afspraak af te halen.

Eventuele gebreken of restauraties van de aangeboden lots staan niet beschreven.

Indien u meer informatie wenst over de staat van een object, verzoeken wij u contact met ons op te nemen of een conditierapport op te vragen.

ALGEMENE VEILINGVOORWAARDEN

Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle veilingen van Arts & Antiques Group v/h Glerum Kunst- en Antiekveilingen B.V. (hierna 'AAG' genoemd). Een ieder die aan de veiling deelneemt, geeft daarmee te kennen dat hij de toepasselijkheid van deze voorwaarden aanvaardt. De toepasselijkheid van deze voorwaarden wordt bij aanvang van de veiling aan de deelnemer kenbaar gemaakt.

In deze algemene veilingvoorwaarden wordt verstaan onder:

- a. Veiling: de verkoop bij opbod van de kavel in het openbaar;
- b. Kavel: de roerende zaak of samenstelling van roerende zaken onder één nummer geveild;
- c. Bod: door eenieder op een in de veiling aangeboden kavel geboden bedrag;
- d. Bieder: degene die in de veiling een bod uitbrengt;
- e. Koper: de bieder, aan wie een kavel wordt toegewezen;
- f. Toewijzing: de verklaring van de veilingmeester waardoor een bod wordt geaccepteerd en waardoor de koopovereenkomst tussen de inzender en de koper tot stand komt;
- g. Inzender: degene die aan AAG de kavel ter veiling heeft aangeboden;
- h. Hamerprijs: bedrag waarvoor de kavel door de veilingmeester aan de koper is toegewezen;
- i. Koopprijs: hamerprijs vermeerderd met een toeslag terzake van opgeld en BTW en, indien van toepassing, met verschuldigd volgrecht. Afhankelijk van de hoogte van het hamerbedrag wordt aan de koper opgeld in rekening gebracht als volgt:

Tot € 20.000	29,6% (incl. 21% BTW)
€ 20.001 - € 200.000	25% (incl. 21% BTW)
Vanaf € 200.001	20% (incl. 21% BTW)

In het opgeld is de daarover verschuldigde BTW verrekend.

ARTIKEL 1

1. Elk bod is onvoorwaardelijk en onherroepelijk.
2. Degene, die ter veiling een bod uitbrengt, wordt aangemerkt als bieder, ook als hij verklaart niet voor zichzelf te hebben geboden.
3. Indien een koper heeft geboden op last of voor rekening en risico van één of meerdere anderen is of zijn deze naast de koper hoofdelijk verbonden voor de op koper krachtens deze veilingvoorwaarden rustende verplichtingen.

ARTIKEL 2

1. AAG is gerechtigd de volgorde van de te veilen kavels te wijzigen, kavels samen te voegen dan wel te splitsen, één of meerdere kavels uit de veiling te nemen en tijdens de veiling over de kavels aanvullende of afwijkende informatie te verschaffen.
2. De veiling geschiedt in door de veilingmeester aan te geven steeds hogere biedstappen; door het uitbrengen van biedingen wordt het laatste bod automatisch verhoogd tot de volgende biedstap.
3. De veilingmeester heeft het recht, zonder opgave van redenen een bod niet als zodanig te erkennen en het bieden te doen voortgaan.
4. De veilingmeester is gerechtigd namens niet bij de veiling aanwezige gegadigden biedingen uit te brengen.
5. Het oordeel van de veilingmeester omtrent alles wat zich tijdens de veiling voordoet en omtrent de uitleg of toepassing van de Algemene Veilingvoorwaarden tijdens de zitting is - bij wijze van bindend advies - beslissend.

ARTIKEL 3

1. AAG staat er voor in, dat behoudens nadrukkelijke vermelding tijdens de veiling, elke kavel overeenstemt met de beschrijving ervan

in de catalogus.

2. Koper is gerechtigd ontbinding van de koop te vorderen en heeft recht op restitutie van de koopprijs, indien hij binnen 30 (dertig) dagen na de veiling deugdelijk aantoont dat de kavel zo ernstige gebreken vertoont of de verstrekte omschrijving zodanig onjuist is, dat indien deze gebreken of de onjuiste omschrijving aan de koper op het ogenblik van de veiling bekend waren geweest, hij van de koop zou hebben afgezien of slechts tegen een aanmerkelijk lagere prijs zou hebben gekocht.
3. Koper heeft voormeld recht niet indien het gebrek of de onjuistheid van de beschrijving tijdens de veiling is kenbaar gemaakt of na het moment van toewijzing is ontstaan.

ARTIKEL 4

1. Een kavel wordt verkocht en gaat over op de koper in de toestand waarin de kavel zich bevindt op het tijdstip van toewijzing.
2. Vanaf het moment van toewijzing is de kavel onmiddellijk en geheel voor rekening en risico van de koper.

ARTIKEL 5

1. De levering van de kavel aan de koper of diens gemachtigde vindt plaats nadat AAG de koopprijs heeft ontvangen.
2. De koopprijs dient uiterlijk binnen drie dagen na de veiling aan AAG te zijn voldaan, bij gebreke waarvan de koper vergoeding is verschuldigd van de kosten van vervoer, opslag en verzekering, benevens een rente, gelijk aan de wettelijke rente. Deze rente wordt berekend vanaf de datum der veiling tot de dag der algehele voldoening.
3. AAG heeft het recht om verkochte, niet afgehaalde goederen na vijf werkdagen op kosten van de koper in opslag te geven.
4. Indien de koper 30 (dertig) dagen na de veiling de koopprijs niet of niet volledig heeft voldaan, is hij in gebreke en is AAG gerechtigd onmiddellijk invorderingsmaatregelen te treffen, dan wel de koopovereenkomst als ontbonden te beschouwen en de kavel, hetzij openbaar, hetzij onderhands te verkopen.
5. De nalatige koper is aansprakelijk voor de door AAG tengevolge van de ontbinding en verkoop als hiervoor bedoeld geleden schade en heeft nimmer aanspraak op een meeropbrengst uit zodanige verkoop.
6. Alle kosten die AAG redelijkerwijs heeft moeten maken terzake van het niet nakomen door koper van enige verplichting voortvloeiende uit deze voorwaarden zijn voor rekening voor koper.

ARTIKEL 6

BTW wordt met toepassing van de z.g. margeregeling slechts in rekening gebracht over het opgeld en eventuele overige kosten. In de koopprijs zoals bedoeld in deze voorwaarden is BTW over het opgeld reeds inbegrepen. Kopers die daarvoor in aanmerking komen kunnen verzoeken ook de hamerprijs in de heffing van BTW te betrekken. Bij de kavels, die ter veiling zijn ingevoerd in de Europese Unie, wordt de hamerprijs steeds in de heffing van BTW betrokken; de betreffende kavels zijn in de veilingcatalogus aangeduid met (*).

ARTIKEL 7

1. Op de rechtsbetrekking tussen de koper(s) en AAG is Nederlands recht van toepassing.
2. Bij verschillen tussen de Nederlandse tekst en enige buitenlandse vertalingen van deze voorwaarden of van de veilingcatalogus is de Nederlandse tekst beslissend.

Biedformulier

Bid form

503 - OLD MASTERS TO MODERNISTS

503 - OLD MASTERS TO MODERNISTS

Ondergetekende verklaart akkoord te zijn met de veilingvoorwaarden *The undersigned agrees to the conditions of sale*

Naam (dhr/mw) | Name (mr/mrs) _____

Adres | Address _____

Postcode | Code _____ Plaats | City/Country _____

Telefoon | Phone _____

Bankreferentie | Bank reference _____

E-mail _____

Handtekening | Signature _____

Lot no.	Omschrijving Description	Maximum bedrag Bid in €

